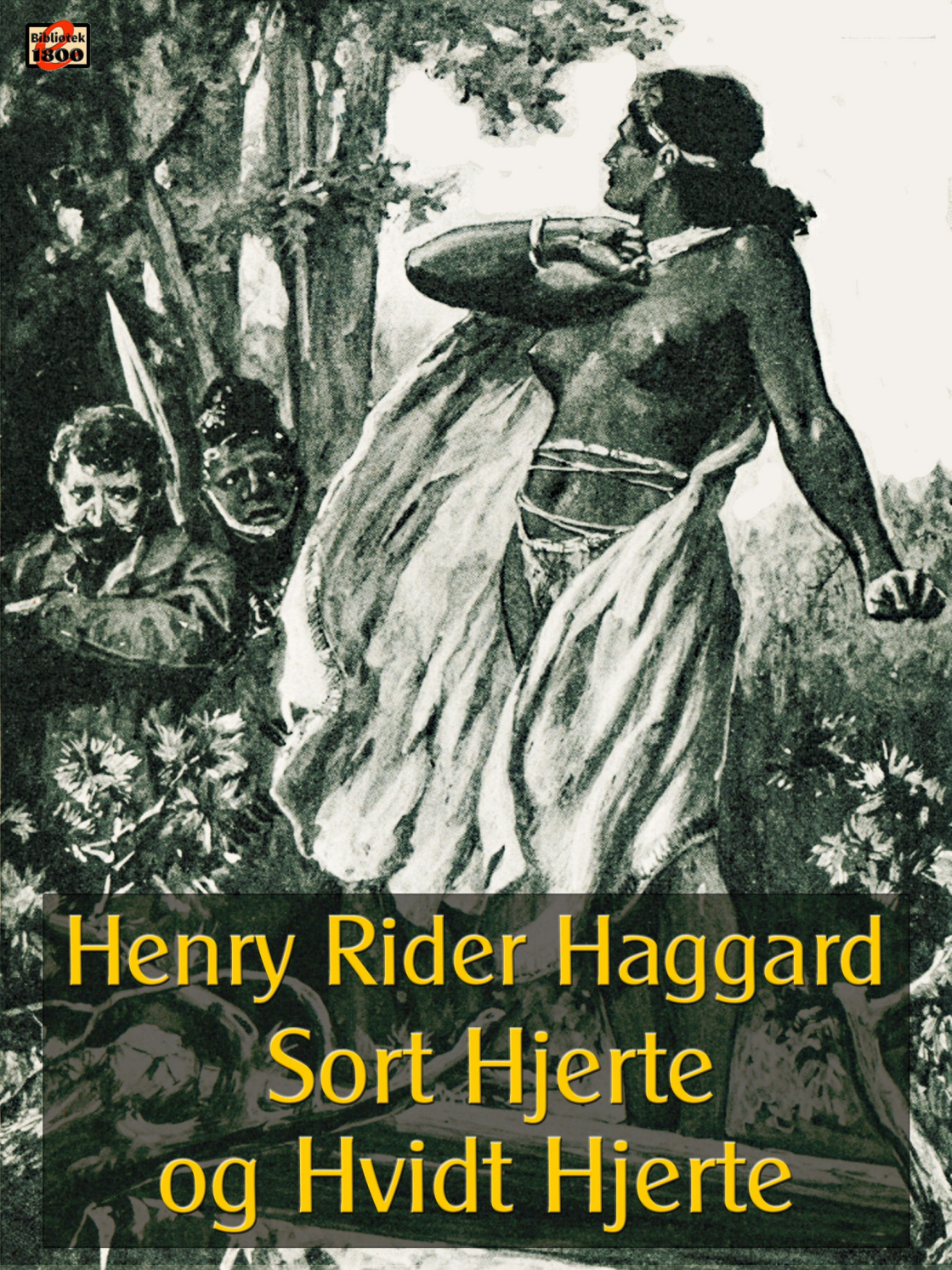

Henry Rider Haggard

Sort Hjerte og Hvidt Hjerte

Henry Rider Haggard

Sort Hjerte og Hvidt Hjerte

En zulu-idyl

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Henry Rider Haggard: *Sort Hjerte og Hvidt Hjerte* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Henry Rider Haggard: *Sort Hjerte og Hvidt Hjerte* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

1. Philip Hadden og kong Cetywayo

På den tid, da læserne skal gøre Philip Haddens bekendtskab, var han transport-rytter og handelsmand i Zululand. Han var endnu på den rigtige side af de fyrre og sjældent smuk: Høj, rank og mørk med skarpe øjne, kort tilspidset skæg, krøllet hår og rene, regelmæssige træk.

Han havde ført et temmelig bevæget liv, og der var punkter i det, som han ikke fortalte sine venner, end ikke de mest fortrolige. Men han var af god familie, og folk sagde, at han havde fået en god opdragelse derhjemme i England, ja, at han endog havde gået på universitetet. I alt fald kunne han citere klassikerne rigtigt ved passende lejligheder, et fortrin, der tillige med hans dannede sprog og kavalermæssige væsen, der ikke er så overdreven almindelig i Sydafrika, mellem hans rå kammerater havde skaffet ham tilnavnet "Prinsen".

Hvorledes hans fortid nu end havde været – så meget er vist, at han udvandrede til Natal på grund af en noget muggen affære derhjemme, og lige så vist er det, at hans pårørende i England var meget glade ved, at de ikke behøvede at beskæftige sig længere med hans meriter.

I de femten eller seksten år, Hadden nu havde tilbragt i eller i omegnen af Natal, havde han prøvet mange forskellige ting; men ingen af dem havde villet gå. Med sin gode forstand og sit behagelige, vindende væsen faldt det ham altid let at skaffe sig venner og få begyndt på et eller andet; men efterhånden

lykkedes det ham altid at vække disse venners mistillid, og efter kortere eller længere tids virksomhed, brød han så altid brat af ved pludselig at forsvinde fra stedet, efterladende sig et tvivlsomt rygte og en betydelig gæld.

Før vor fortællings begyndelse – en fortælling, der omhandler de mærkeligste og mest bevægede episoder i Philip Haddens liv – havde han i flere år levet som transport-rytter – det vil sige, han førte store vogne forspændte med okser og belæssede med varer fra Durban eller Moritzburg til forskellige punkter i det indre.

En vanskelighed af samme art som de andre, der så tit havde mødt ham på hans tidligere løbebane, førte til, at han foreløbig opgav denne levevej. Da han kom til den lille grænseby Utrecht i Transvaal som fører for de store fragtvogne med blandet gods, der var konsigneret til en købmand der på stedet, viste det sig, at af seks kasser brændevin, der var betroet til hans omsorg, manglede fem.

Hadden skød skylden for dette over på sine kaffer-"drenge"; men købmanden, der ikke plejede at sætte sine ord på skruer, skældte ham ud for en tyveknægt og nægtede at betale fragten for begge vognladningerne. Fra skænderi gik det over til slagsmål, knivene blev trukket, og før nogen kunne lægge sig imellem, havde købmanden fået et fælt stik i siden.

Samme nat – uden altså at vente, indtil vedkommende øvrighedsperson, landdrosten, som han kaldtes, havde kunnet undersøge sagen, flygtede Hadden bort og "trekkede" til Natal, så hurtigt hans okser kunne gå. Da han imidlertid ikke engang følte sig tryg her, efterlod han en af sine vogne i Newcastle, belæssede den anden med kaffervarer, såsom tæpper, calico og

stentøj og drog ind i Zululand, hvor der i hine tider ikke var udsigt til, at rettens folk ville søge ham.

Da han var meget fortrolig med de indfødtes skikke og talte deres sprog flydende, gjorde han gode forretninger med dem, så at det ikke varede længe, før han var i besiddelse af en del rede penge og en lille flok kvæg, som han hos nogle havde modtaget i bytte for sine varer.

Imidlertid fik han nys om, at den mand, han både havde bestjålet og såret, endnu tørstede efter hævn over ham og havde sat sig i forbindelse med øvrigheden i Natal. Dette gjorde ham foreløbig utilbøjelig til at vende tilbage til civilisationen, men da det var umuligt for ham at gøre flere forretninger, før han havde fået en frisk forsyning af handelsvarer, besluttede Hadden som en klog mand at hellige sin tid til fornøjelser.

Han sendte sit kvæg og sin vogn over grænsen og overgav begge dele til en indfødt høvdings varetægt, en høvding, som han stod på en god fod med, og begav sig derefter til fods til Ulundi for at erholde tilladelse af kong Cetywayo til at gå på jagt i hans land.

Han blev til sin overraskelse modtaget meget venligt af indunaerne eller høvdingerne; for Haddens besøg fandt sted nogle få måneder før zulukrigens udbrud i 1878, da Cetywayo allerede havde begyndt at vise sig uvenlig sindet mod de engelske handelsmænd og andre hvide. Men disse kendte endnu ikke grunden.

Ved sit møde med Cetywayo – det var første gang, de så hinanden, og det blev også sidste, – fik Hadden dog en antydning af grunden, og dette gik således til:

Den anden dags morgen, efter at han var ankommen til den kongelige kraal, kom et bud for at underrette ham om, at "Elefanten, hvis fodtrin ryster jorden", havde givet ham til kende, at det behagede ham at se den hvide mand. Han blev derfor ført ind mellem de tusinder af hytter og over den store plads til det indelukke, hvor Cetywayo, den statelige zulukonge sad på en lav stol, iført en leopardskinds kappe og holdt en *indaba* eller rådslagning med sine høvdinger, der sad rundt om ham.

Indunaen, som havde ført ham hen til den høje forsamling, lod sig falde ned på hænder og knæ, og efter at have udråbt den kongelige hilsen *bayeté*, kravlede han hen til kongen for at meddele ham, at den hvide mand ventede.

"Lad ham vente," sagde kongen vredt, hvorefter han vendte sig mod sine høvdinge og fortsatte rådslagningen.

Som allerede bemærket forstod Hadden udmærket godt zulusproget, og når kongen tid efter anden hævede sin stemme, opfangede han nogle af de ord, han sagde.

"Hvad!" sagde Cetywayo til en gammel og vissen mand, der syntes at forsvare en eller anden påstand, "er jeg en hund, at disse hvide hyæner skulle jage mig således? Er landet ikke mit, og var det ikke min faders, før det blev mit? Er ikke folket mit, og har jeg ikke lov til at gøre med dem, hvad jeg vil, skåne dem eller ofre dem? Jeg siger dig, at jeg vil nedtrampe disse små, hvide mænd; mine *impis* skal æde dem op. Jeg har talt."

Atter gjorde den visne gamle mand indvendinger, øjensynlig i den hensigt at mægle fred. Hadden kunne ikke høre, hvad han sagde, men han rejste sig og pegede ned mod havet, og af hans

udtryksfulde bevægelser og sørgmodige mine så det ud til, at han forudsagde en ulykke, hvis kongen holdt fast ved sit forsæt.

En stund lyttede kongen til hans tale; men derefter sprang han op, og hans øjne flammede af raseri.

"Hør mig!" råbte han til rådgiveren; "jeg har længe anet det; men nu er jeg vis på det. Du er en forræder. Du er en af de fordømte englænderes hunde, og jeg vil ikke holde en anden mands hunde til at bide mig i mit eget hus. Før ham bort!"

En sagte, uvilkårlig mumlen hørtes fra *indunaernes* ring, men den gamle mand blinkede ikke et øjeblik, selv ikke engang, da soldaterne, som snart efter skulle myrde ham, kom og greb fat på ham. I nogle få sekunder dækkede han sit ansigt med fligen af den *kaross* eller kappe, han bar, derefter så han op og talte til kongen med fast og klar stemme.

"Oh, konge," sagde han, "jeg er en meget gammel mand; som dreng tjente jeg under Chaka, Løven, og jeg hørte, hvorledes han døende profeterede om den hvide mands komme. Derefter kom også den hvide mand, og jeg kæmpede for Dingaan i slaget ved Blod-floden. Så blev Dingaan dræbt, og i mange år var jeg Pandas, din faders rådgiver. Jeg stod ved din side, oh, konge, i slaget ved Tugela, da dens grå vande blev røde af din broder Umbulazis blod og af de ti tusinders blod, som fulgte ham. Siden efter blev jeg din rådgiver, oh, konge, og jeg var hos dig, da Sompsen [Note 1)] satte kronen på dit hoved, og du aflagde løfte til Sompsen – løfter, som du ikke har holdt. Nu er du træt af mig, og det er godt; for jeg er meget gammel, og måske er min tale meget tåbelig, som det tit er tilfældet med oldinges. Dog tror jeg, at Chakas, din faders onkels spådom vil gå i opfyldelse, og at de hvide mænd vil få overhånd over dig, samt at du ved

dem skal lide døden. Vel ville jeg ønske, at det måtte være blevet mig forundt at være med i endnu et slag og kæmpe for dig, oh, konge, eftersom du nu absolut vil kæmpe, men det endeligt, som du har beskikket mig, er det bedste, der kan times mig. Sov i fred, konge, og dermed farvel. *Bayeté*!"

En stund var der tavshed, en forventningens tavshed; for mændene håbede halvt om halvt på, at tyrannen skulle tage sin dom tilbage; men det behagede ham ikke at være barmhjertig, eller måske mente han at handle klogt ved at undertrykke barmhjertigheden.

"Før ham bort," sagde han. Med et svagt smil på det rynkede ansigt og det ene ord "Godnat" på sine læber og støttet på en krigers arm slæbte den gamle kriger og statsmand sig bort til retterstedet.

Hadden så og hørte dette med en forbavselse, der ikke var ublandet med frygt. "Når han behandler sine egne krigere således, hvordan vil det da gå med mig?" tænkte han. "Vi englændere må have tabt kongens yndest, siden jeg forlod Natal. Jeg gad vide, om det er hans mening at påføre os krig eller hvad? Om så er, da er jeg kommet i en uheldig stund."

Netop i det samme så kongen op, efter at han i nogen tid med mørkt åsyn havde set ned i jorden. "Bring den fremmede hid," sagde han.

Da Hadden hørte dette, trådte han frem og rakte hånden frem mod kongen med en så koldblodig og skødesløs mine, som han kunne påtage sig.

Til hans overraskelse blev den modtaget. "I det mindste, hvide mand," sagde kongen og skottede til sin gæsts høje, ranke

skikkelse og skarptskårne træk, "er du da ingen "*umfagozan*" – simpel fyr –; du er af høvdingeæt."

"Ja, konge," svarede Hadden med et lille suk, "jeg er af høvdingeæt."

"Hvad ønsker du i mit land, hvide mand?"

"Kun meget lidt, konge. Jeg har handlet her, hvad jeg antager, du har hørt, og har solgt alle mine varer. Nu beder jeg dig om tilladelse til at jage bøfler og andet stort vildt en lille tid, før jeg vender tilbage til Natal."

"Jeg kan ikke tilstede det," sagde Cetywayo. "Du er en spion, der er sendt af Sompsen, eller af dronningens *induna* i Natal. Pak du dig bort."

"Hm!" sagde Hadden med en skuldertrækning, "da vil jeg håbe, at Sompsen, eller dronningens *induna* eller begge ville betale mig, når jeg vender tilbage til mit eget land. Imidlertid vil jeg adlyde dig, fordi jeg må; men jeg vil dog gerne først give dig en foræring."

"Hvad er det for en foræring?" spurgte kongen. "Jeg bryder mig ikke om nogen foræring. Vi er rige nok her, hvide mand."

"Som du vil, konge. Det var heller ikke nogen stor foræring, jeg havde tiltænkt dig – kun en riffel."

"En riffel, hvide mand? Hvor er den?"

"Udenfor. Jeg ville have taget den med ind, men dine tjenere fortalte mig, at det var døden at komme væbnet frem for "Elefanten, hvis trin ryster jorden"."

Cetywayo rynkede panden; for den sarkastiske tone, disse ord blev udtalt i, undgik ikke hans skarpe øren.

"Lad denne hvide mands gave blive bragt herind; jeg vil overveje sagen."

Den *induna*, der havde ledsaget Hadden, sprang øjeblikkelig af sted hen mod porten til indelukket, og løb med kroppen bøjet så stærkt fremad, at det så ud, som om han skulle falde næsegrus til jorden for hvert skridt, han tog.

Straks efter kom han tilbage med våbnet i hånden og præsenterede det for kongen, idet han holdt det således, at mundingen var rettet lige mod det kongelige bryst.

"Jeg beder om tilladelse til at sige, oh, Elefant," bemærkede Hadden i en drævende tone, "at det kunne være rigtigst at byde din tjener at løfte mundingen af den bøsse lidt i vejret, bort fra dit hjerte."

"Hvorfor?" spurgte kongen.

"Bare fordi den er ladt, og hanen er spændt på hel, oh, Elefant, som rimeligvis gerne vil vedblive at ryste jorden."

Ved disse ord udstødte "Elefanten" et højt råb og trillede ned fra sin stol på en højst umajestætisk måde, medens den forskrækkede *induna*, idet han sprang tilbage, fik held til at berøre aftrækkeren og affyre kuglen lige gennem det sted, hvor monarkens hoved for et sekund siden havde befundet sig.

"Lad ham blive ført bort!" råbte den opbragte majestæt fra sin liggende stilling; men længe før disse ord havde forladt hans læber, havde *indunaen*, med det udråb, at bøssen var forhekset, kastet den hen ad jorden og var flygtet i fuldt løb gennem porten.

"Han har allerede ført sig selv bort," sagde Hadden, medens alle tilhørerne fnisede. "Nej, konge, du skal ikke være for rask til at røre ved den endnu, for det er et repetergevær. Se her," – med disse ord affyrede han de fire skud, der endnu var tilbage,

meget hurtigt efter hinanden op i luften og ramte med hvert af dem toppen af et træ, han sigtede imod.

"*Wov*, det er vidunderligt!" sagde hele forsamlingen i stor forundring.

"Er tingesten færdig?" spurgte kongen.

"Ja, foreløbig er den," svarede Hadden. "Se nu kun på den."

Cetywayo tog repeterriflen og undersøgte den med stor forsigtighed. Under dette svingede han løbet i vandret stilling, så at mundingen kom til at pege på nogle af hans mest betroede *indunaers* maver, og de pågældende vred sig ynkeligt snart til den ene side og snart til den anden.

"Se, hvilke krystere de er, hvide mand," sagde kongen indigneret; "de er bange for, at der skal være endnu en kugle i denne bøsse."

"Ja," svarede Hadden; "det er i sandhed store krystere. Jeg tror, at hvis de sad på stole, så ville de tumle ned af dem, som det hændte for Deres Majestæt for et øjeblik siden."

"Forstår du at lave sådanne bøsser, hvide mand?" spurgte kongen hastigt, mens alle *indunaerne* på én gang drejede hovederne og fik travlt med at betragte gærdet bag ved dem.

"Nej, konge, jeg kan ikke lave bøsser, men jeg kan reparere dem."

"Hvis jeg nu betalte dig godt for det, hvide mand, ville du så blive her i min kraal og reparere bøsser for mig?" spurgte Cetywayo ivrigt.

"Det vil komme an på betalingen," svarede Hadden. "Men for øjeblikket er jeg træt af at arbejde og ønsker at hvile. Hvis kongen vil give mig den tilladelse til at jage, som jeg bad om, samt mænd, der kunne følge med mig, så kunne vi måske, når

jeg kommer tilbage, tale nærmere om sagen. Hvis ikke, da vil jeg byde kongen farvel og vende tilbage til Natal."

"For at fortælle, hvad han har set og erfaret her," mumlede Cetywayo.

I det samme blev deres samtale afbrudt; for de krigere, der havde ført den gamle *induna* bort, kom tilbage i fuldt løb og kastede sig til jorden for kongen.

"Er han død?" spurgte denne.

"Han er gået over kongens bro," svarede de mørkt. "Han døde, syngende en sang til kongens pris."

"Godt," sagde Cetywayo, "på den sten skal jeg ikke længere støde min fod. Gå, og fortæl Sompsen eller dronningens *induna* i Natal, hvorledes jeg kastede den bort," tilføjede han med bittert eftertryk.

"Babal hør vor fader taler. Lytter til elefantens brøl," sagde *indunaerne*, der greb denne lejlighed til at smigre deres herre, og en af dem, der var dristigere end de andre, tilføjede: "Snart skal vi fortælle dem noget andet, de hvide pralhalse, en rød tale, en spydtale, og vore regimenter skal synge den ind i deres øren."

Ved disse ord greb en stærk begejstring alle tilhørerne, ligesom en ild fænger i tørt græs. De sprang op; for de fleste af dem sad på hug, og medens de alle på én gang stampede i jorden, gentog de:

> Indaba iboromwu – indaba ye mikonto lizo dunyiswa nge impi ndhlebeni yaho
> *(En rød tale! En rød tale! En spydtale, og impierne skal synge den i deres øren.)*

En af dem, en stor fyr med et vildt ansigt, gik endog tæt hen til Hadden, truede ham med knyttet næve – heldigvis havde

han, eftersom han stod for kongens åsyn, ingen assegai med sig – og råbte verset op i hans ansigt.

Kongen så nu, at den ild, han havde tændt, brændte for stærkt.

"Stille," tordnede han med den dybe stemme, som var et særkende for ham, og øjeblikkelig blev hver mand, som om han var forvandlet til sten, kun genlyden svarede tilbage: "Og impierne skal synge det i deres øren – i deres øren!"

"Jeg bliver mere og mere overtydet om, at dette ikke er noget sted for mig," tænkte Hadden. "Hvis den slyngel havde været bevæbnet, kunne han gerne for et øjeblik have glemt sig selv. Halløj! Hvem er nu det?"

I samme øjeblik trådte et prægtigt eksemplar af zuluracen ind gennem gærdets port. Manden kunne vel være omtrent fem og tredive år gammel; han var klædt i fuld krigerdragt af den slags, som blev båret af høvedsmændene i Umcituy-regimentet. Fra den krans af odderskind, han bar om sin pande, vajede en stor fjerbusk, om hans midje, arme og knæ hang lange frynser af sorte oksehaler, og på den ene arm bar han et lille danseskjold [Note 2)], der også var af sort farve. I den anden hånd havde han intet, eftersom han ikke måtte bære våben i kongens nærværelse.

Mandens træk var også meget smukke, skønt de for øjeblikket forrådte nogen ængstelse; hans øjne havde et forstandigt og ærligt udtryk, og hans mund bar præget af blid følsomhed. Han var mindst to en halv meter høj, men gjorde dog ikke indtryk af at være særlig lang, måske fordi han var så bred over brystet, og havde meget svære lemmer, der stod i en mærkelig modsætning til de fine, næsten kvindelige hænder og

fødder, der så ofte udgør adelsmærket på medlemmerne af zuluaristokratiet.

Manden var også, hvad han syntes at være – en vild gentleman af fornem byrd, stor værdighed og højt mod.

Sammen med ham kom en anden mand, simpelt klædt i en moocha [Note 3)] og et slidt tæppe. Hans gråsprængte hår viste, at han var over et halvt hundrede år. Også hans træk var vindende og fine, men øjnene havde et uroligt blik, og trækkene om munden tydede på en svag karakter.

"Hvem er de?" spurgte kongen.

De to mænd faldt på knæ for ham og bøjede sig så dybt, at deres pander berørte jorden, medens de gav ham hans "*sibonga*", eller ærestitler.

"Tal," sagde han utålmodigt.

"Oh, konge," sagde den yngre kriger, idet han efter zuluernes skik satte sig på hug, "jeg er Nahoon, søn af Zamba, høvedsmand i Umcityu-regimentet, og dette er min onkel Umgona, broder til en af mine mødre, min faders yngste hustru."

Cetywayo rynkede panden. "Hvad gør du her så langt borte fra dit regiment, Nahoon?"

"Om det behager kongen, da har jeg fået orlov af en af de øverste høvdinge, og jeg kommer nu for at bede kongen om en gunst."

"Kom da hurtigt med din begæring, Nahoon." "Det er denne, o! konge," sagde høvedsmanden med nogen forvirring. "For nogen tid siden behagede det kongen at gøre en "keshla" [Note 4)] af mig." Med disse ord berørte han den sorte ring, som han bar på håret. "Og da jeg nu således er både en ringet mand og en

høvedsmand, kræver jeg af kongen en mands ret – retten til at gifte mig."

"Ret? Tal mere ydmygt, søn at Zamba, mine krigere og mit kvæg har ingen ret."

Nahoon bed sig i læberne, for han havde begået en stor bommert.

"Jeg beder om forladelse, o, konge. Sagen står således. Min onkel Umgona her har en fager datter, hvis navn er Nanea; hende ønsker jeg mig til viv, ligesom hun også ønsker mig til husbond. Idet jeg har stolet på kongens tilladelse, har jeg trolovet mig med hende, og for at give et bevis på, at jeg mener det ærligt, har jeg betalt Umgona en "lobola" [Note 5)] af femten kvæghøveder, køer og kalve. Men Umgona har en mægtig nabo, en gammel høvding ved navn Maputa, værge for Krokodille-vadestedet – du kender ham sikkert, o, konge, – og denne søger også Nanea til ægte og plager Umgona for hende, idet han truer ham med alskens ulykker, hvis han ikke vil give ham pigen. Men Umgonas hjerte er hvidt imod mig, og mod Maputa er det sort, derfor kom vi her sammen for at kræve denne gunst af kongen."

"Ja, således er det; han taler sandt," sagde Umgona.

"Ti," udbrød Cetywayo vredt. "Er dette vel en tid for mine krigere at tænke på at tage sig hustruer – hustruer, der kunne forvandle deres hjerter til vand? Vide skulle I, at det kun er to dage siden, at jeg gav befaling til, at tyve kvinder, der har vovet uden min tilladelse at ægte krigere af Undi-regimentet, skulle kvæles og deres kroppe henlægges på kørevejen, og sammen med dem deres fædres, for at alle kunne blive bekendt med deres forseelse og lade sig advare af deres skæbne.

Ja, Umgona, heldigt er det for dig og for din datter, at du søgte min tilladelse, før du gav hende i ægte til denne mand. Dette er nu mit svar: Jeg nægter at opfylde din begæring, Nahoon, og såsom du, Umgona, bliver plaget af en, som du ikke vil tage til svigersøn, den gamle høvding, Mupata, så skal jeg også befri dig for hans overhæng. Pigen, siger Nahoon, er fager, nu vel, så vil jeg selv vise hende min nåde, og hun skal blive talt med i tallet på kvinderne af det kongelige hus. Inden der er gået tredive dage, i den første uge, hvori det bliver nymåne, skal hun føres ind *sigodhla*'en [Note 6)] og med hende skal følge de kvæghøveder, alle de køer og kalve, som Nahoon har givet dig, og som han nu skal give i bøde, fordi han har vovet at tænke på ægteskab uden først at bede kongen om tilladelse til det."

2. Biens spådom

"Nå, det kan man kalde en ny Salomons dom," tænkte Hadden, der med stor interesse havde overværet dette optrin. "Vor elskovssyge ven har fået noget andet end det, han bad om. Ja, sligt kommer der ud af at bønfalde Cæsar." Han vendte sig om for at se på de to supplikanter.

Den gamle Umgona nøjedes med at studse, hvorefter han begyndte at sige sin tak og pris til kongen for hans godhed og nedladenhed – en tak og pris, som han ikke mente et ord af.

I tavshed hørte Cetywayo på hans tale, og da han var færdig, lod han ham vide, at hvis Nanea ikke kom på den dag, kongen havde bestemt, ville både hun og han hendes fader aldeles bestemt komme til at pryde en korsvej i deres nærmeste nabolag.

Høvedsmanden, Nahoon afgav et mere interessant skue. Idet de skæbnesvangre ord forlod kongens læber, fik hans ansigt et udtryk af den største bestyrtelse, hvilket udtryk dog omtrent i samme nu veg for et andet, der udtrykte det retfærdige raseri, som en mand måtte føle, der uventet lider den skammeligste uret.

Hele hans legeme skælvede, årerne stod frem som spændte strenge på hans hals og hans pande, og hans fingre krummede sig krampagtigt, som om han greb fat om sit spydskaft.

Snart veg dog raseriet; for en mand kunne lige så godt blive vred på sin skæbne som på en zuludespot – og det gav plads for et udtryk af den dybeste elendighed. De stolte, mørke øjne blev dunkle, det kobberfarvede ansigt blev indfaldent og askegråt,

underkæben sank ned, og fra den ene mundvig flød en tynd blodstrøm, der kom fra læben, som han havde bidt igennem under sin bestræbelse for at bevare tavsheden. Han løftede sin hånd for at hilse kongen, og derefter vaklede den store mand, mere end han gik, hen imod porten.

Da han nåede den, bød Cetywayos stemme ham at standse.

"Vent," sagde han, "jeg har et værk til dig, Nahoon, som kan drive disse elskovsnykker og giftermålstanker ud af dit hoved. Du ser denne hvide mand her; han er min gæst, og han ønsker at jage bøfler og andet storvildt i krategnene; ham overgiver jeg nu til din varetægt; tag nogle mænd med dig og sørg for, at han ikke sker nogen overlast. Sørg også for, at du bringer ham til mig, inden der er gået en måned, eller du skal komme til at svare for ham med dit liv. Lad ham komme her i min kraal den første uge, det bliver nymåne – når Nanea kommer – så skal jeg sige dig, om jeg er af samme mening som du, om jeg tykkes, hun er fager.

Gå nu, mit barn, og du, hvide mand, gå du også, de, som skal ledsage dig, skal være hos jer i dagningen. Farvel; men husk på, vi mødes igen ved nymåne, og da skal vi afgøre, hvilken løn, du skal modtage som mine bøssers bevarer. Svigt mig ikke, hvide mand, eller jeg skal sende bud efter dig, og undertiden er mine bud noget rå."

"Dette betyder altså det samme, som at jeg er fange," tænkte Hadden. "Nå – det skulle dog gå sært til, om det ikke skulle lykkes mig at slippe fra dem på en eller anden måde: Hvis der bliver erklæret krig, så har jeg ikke i sinde at blive i dette land og blive stødt til "mouti" [Note 7)], eller få øjnene stukket ud eller andet sligt."

Ti dage var gået, og en aften havde Hadden og hans eskorte slået lejr i en vild bjergegn. Der lå mellem Blodfloden og Unvunyanastrømmen, ikke mere end to mil fra det sted, der kaldes "Den lille Hånds Plads", og som om nogle få uger skulle blive kendt over hele verden ved sit zulunavn Isandhlwana.

I tre dage havde de fulgt sporet af en lille bøffelhjord, for disse dyr fandtes den gang endnu i disse egne; men endnu havde de ikke indhentet dem. Zulujægerne havde foreslået, at de skulle følge Unvunyanaflodens løb længere ned mod havet, hvor der var fuldt op af vildt, men dette ville hverken Hadden eller deres høvedsmand høre tale om. De grunde, de havde til dette, holdt de dog skjult for hinanden.

Haddens opgave var lidt efter lidt at nærme sig Buffalofloden, over hvilken han så håbede at kunne flygte fra sine sorte bevogtere og slippe over i Natal; Nahoons derimod var at blive i nærheden af Umgonas kraal, som lå ikke langt fra deres nuværende lejrplads. Han nærede nemlig et svagt håb om at kunne finde lejlighed til at tale med eller i det mindste se Nanea, hans fæstemø, der om nogle få dage skulle tages fra ham og overgives til kongen.

Et mere vildt og ensomt sted end det, de nu befandt sig på, havde Hadden aldrig set. Bag ved dem lå en vild strækning – halvt sump og halvt krat, hvor det antoges, at bøflerne opholdt sig, hinsides den hævede sig i næsten ensom majestæt Isandhlwanas bjerg, medens der foran dem sænkede sig et terrasseformigt skovland, som tegnede sig ganske sort mod den baggrund af stejle bjerge, der i en halvkreds omgærdede det.

Ind i dette skovland løb den flod, som førte vandet fra sumpen bag ved dem, og som flød meget roligt forbi dem. Men den var ikke alle steder så rolig; for omtrent tre hundrede meter fra dem styrtede den sig ned over en skrænt, der vel ikke var meget høj, men til gengæld meget stejl, og faldt ned i en kogende bjergkedel, til hvis bund solens stråler aldrig nåede at trænge ned.

"Hvad hedder den skov, Nahoon?" spurgte Hadden.

"Den hedder *Emagudu*, og det betyder Dødens Hjem," svarede zuluen lidt åndsfraværende; for han stod netop og så over mod Naneas kraal, som lå omtrent en times gang derfra på den anden side af højdedraget til højre.

"Dødens Hjem – hvorfor det?"

"Fordi de døde bor der, de, som vi kalder *esemkofu*, de stumme, og hos dem dvæler andre ånder, der hedder *amahlozi*, og fra hvem livets ånder er veget, men som dog vedbliver at leve."

"Det var ellers mærkeligt," sagde Hadden. "Har du nogen sinde set disse ånder?"

"Tror du, jeg er så gal, at jeg skulle gå og se efter dem, hvide mand? Ikkun de døde betræder hin skov, og det er ved dens rand, at vort folk ofrer til de døde."

Fulgt af Nahoon gik Hadden hen til klippeskrænten og så ud over den. Til venstre lå det dybe og skumle hul, hvori vandet styrtede ned, og tæt ved kanten af dette på en smal strimmel græsbevokset jord mellem klippen og skoven lå en hytte.

"Hvem bor der?" spurgte Hadden.

"Den store *Isanusi*, hun, som kaldes *inyanga* eller Doktorsken; men hun bærer også navnet Inyosi eller Bien, fordi hun samler

visdom fra de døde, der vokser i skoven, ligesom bien samler honning af blomsterne."

"Tror du, at hun kunne samle visdom nok til at sige mig, om jeg vil komme til at fælde nogen bøffel, Nahoon?"

"Måske, hvide mand; men," tilføjede han med et smil, "de, der besøger Biens kube, får enten intet at høre, eller de får mere at høre, end de skøtter om. Biens ord har altid en brod."

"Godt; jeg vil se om den kan stikke mig."

"Så være det," sagde Nahoon. Dermed vendte han om og gik foran langs med klippen, indtil han nåede en smal sti, der vandt sig i siksak med ad den.

De gik ned ad denne sti, indtil de kom til grønsværen ved klippens fod, og herfra gik de op til hytten, der var omgivet af et lavt gærde at ris, som omsluttede en lille gård, der var belagt med myretuejord, som var stampet fast og poleret glat.

I denne gård sad Bien, og hendes stol var anbragt omtrent lige i den runde åbning, der tjente som indgang til hytten. Hun sad sammenkrøbet i skyggen, og lige straks kunne Hadden derfor ikke se andet, end en uformelig skikkelse, indhyllet i en snavset og laset katteskinds-*kaross*, over hvis kant der fremglimtede to øjne så skarpe og gennemborende som en leopards.

Ved hendes fod glødede et lille bål, og omkring det var i en halvkreds opstillet en mængde menneskelige hovedskaller, der var anbragt to og to på en måde, som om de talte sammen, medens andre knogler, øjensynlig også af mennesker, var ophængt omkring på hytten og på gærdet, der omgav den.

"Jeg ser, at den gamle dame er forsynet med det sædvanlige udstyr," tænkte Hadden, men han sagde intet.

Heksedoktorsken sagde heller intet, hun fæstede kun sine stenkulsøjne på hans ansigt.

Hadden betalte hende med samme mønt og stirrede på hende så stift og bistert, som han kunne; men til sidst måtte han dog tage øjnene til sig og erkende sig for overvundet i denne sælsomme duel. For hans hjerne forvirredes, og det forekom ham, at kvinden, der sad foran ham, havde skiftet skikkelse og var blevet til en kæmpemæssig og afskyelig edderkop, der sad midt i sit væv, og at knoglerne omkring hende var levninger af hendes måltid.

"Hvorfor taler du ikke, hvide mand?" sagde hun til sidst med langsom, klar stemme. "Nå – for min skyld gøres det ikke nødig, efterdi jeg kan læse dine tanker. Du står og tænker, at jeg, som kaldes Bien, hellere skulle kaldes Edderkoppen. Men vær kun ikke bange; jeg har ikke dræbt disse mænd. Hvad ville jeg vel vinde derved, når der er så mange andre døde at få fat på? Jeg suger på menneskenes sjæle, hvide mand, og ikke på deres legeme. Det er deres levende hjerter, jeg holder af at se på; for i dem læser jeg meget, og derved bliver jeg vis.

Men hvad vil du så ellers Bien, hvide mand, Bien, der færdes i denne dødens have? Og hvad bringer dig herhen, du søn af Zamba? Hvi er du ikke hos Umcityu'erne, nu da de doktorerer sig selv for den store krig – den sidste krig – de sortes og hvides krig, eller – om du ikke har mod på kampen, hvi er du da ikke ved Nanea den Højes, Nanea den Fagres side?"

Nahoon sagde intet; men Hadden svarede: "En ubetydelig ting, moder: jeg vil kun gerne vide, om jeg skal få held af min jagt?"

"Din jagt, hvide mand; hvilken jagt? Jagten efter vildt, penge eller kvinder? Nå – en af disse jagter må du altid drive; for det er din natur at jage eller blive jaget. Sig mig, hvorledes går det med såret, som du tilføjede købmanden hist ovre i maboons Note 8) by – ham, som du lod smage dit stål, fordi du havde smagt hans brændevin? Nej, du behøver ikke at svare, hvide mand, men hvilken løn giver du den stakkels heksedoktorske, hvis visdom du søger?" tilføjede hun med klynkende stemme. "Du vil dog vel ikke have, at en gammel kvinde skal arbejde uden løn?"

"Jeg har intet at tilbyde dig, moder, og derfor vil jeg helst gå igen," sagde Hadden, der begyndte at få nok af de beviser, Bien gav på sin evne i henseende til tankelæsning.

"Nej," svarede hun med en ubehagelig latter, "du vil da vel ikke fremsætte et spørgsmål og derefter løbe din vej, før du får det besvaret? Jeg vil ikke tage nogen løn fra dig for nærværende tid, hvide mand, du kan betale mig senere, når vi mødes igen," og atter lo hun. "Lad mig se dig ind i ansigtet, lad mig se dig ind i ansigtet," vedblev hun, idet hun rejste sig op og stillede sig foran ham.

Da følte Hadden pludselig noget koldt i nakken, og i næste øjeblik var Bien sprungen tilbage fra ham, mens hun mellem sin tommel- og pegefinger holdt en lok sort hår, som hun havde skåret af hans hoved. Dette var sket så pludseligt, at han hverken fik tid til at undgå det eller harmes over det. Han blev stående stille og stirrede på hende med åben mund.

"Dette er alt, hvad jeg behøver," råbte hun: "for ligesom mit hjerte er min trolddom hvid. Vent, søn af Zamba, giv du mig

også af dit hår; for de, som besøger Bien, må lytte til dens summen."

Naboon adlød hende og skar med sin assegais skarpe æg en lok af sit hår; men det var tydeligt, at han ikke gjorde det, fordi han havde lyst dertil, men fordi han frygtede for at sige nej.

Nu lod Bien karossen glide ned fra sin ryg, og derefter bøjede hun sig hen over bålet, på hvilket hun kastede tørre urter, som hun tog fra en pung, der hang ned fra et bælte, hun havde om livet.

Det viste sig nu, at hun endnu havde en meget smuk figur, og hun bar ingen af de afskyeligheder på sig, som Hadden havde været vant til at se på heksedoktorer. Dog bar hun om sin hals et besynderligt smykke, nemlig en lille levende slange, rød og grå af farve, og begge de besøgende kendte arten og vidste, at det var en af de giftigste, der fandtes i landet.

Det er ikke så sjældent, at bantu-heksedoktorer således smykker sig med slanger; men om deres gifttænder først er blevet trukket ud, er der ingen, som ved.

Straks efter begyndte urterne at brænde, og røgen fra dem steg op i en tynd, lige strime, der ramte Bien lige i ansigtet og lagde sig om hendes hoved, som den indhyllede ligesom i et sælsomt blåt slør. Derefter rakte hun pludselig begge hænderne ud og lod de to hårlokker falde på de brændende urter, hvor de vred og krympede sig, som kunne det være levende ting, indtil de var brændte til aske.

Nu åbnede hun munden og begyndte i stærke og lange åndedrag at indånde røgen af urterne og hårene, medens slangen, der også følte heden og røgen, hvæsede, rullede sig op, krøb over hendes ansigt og op på hendes isse, hvor den søgte

tilflugt mellem de sorte saccaboola-fjer, hendes hoved var prydet med.

Snart begyndte røgen at udøve sin virkning, hun svajede frem og tilbage og mumlede, og derefter sank hun tilbage mod hytten, på hvis strå hendes hoved kom til at hvile.

Nu var Biens ansigt vendt opad, op imod lyset, og det var gyseligt at se på, for det var blevet blåt af farve, og de åbne øjne var indsunkne ligesom på en dødning, medens den røde slange oppe på hendes isse bugtede sig og hvæsede. Den mindede Hadden om Uræus-smykket, som ses på billedstøtterne af de gamle ægyptiske konger.

I omtrent ti minutter blev hun liggende således, derefter begyndte hun at tale med en hul, unaturlig røst:

"O, sort hjerte og legeme, der er hvidt og skønt, jeg ser ind i dit hjerte, og det er sort som urent blod, og det skal blive sort af blod. Skønne hvide legeme med det sorte hjerte, du skal finde dit vildt og jage det, og det skal lede dig ind i de hjemløses hus, ind i de dødes hus, og det skal komme i skikkelse af en tyr, i skikkelse af en tiger og i skikkelse af en kvinde, som konger og vandene ikke kunne skade. Smukke hvide legeme og sorte hjerte, du skal få din løn betalt, penge for penge og slag for slag. Tænk på mine ord, når den plettede kat spinder over dit bryst; tænk på dem, når slaget raser omkring dig, tænk på dem, når du griber din store belønning og for sidste gang står ansigt til ansigt med den dødes ånd i de dødes hjem.

O, hvide hjerte og sort legeme, jeg ser ind i dit hjerte, og det er hvidt som mælk, og uskyldighedens mælk skal frelse det. Tåbe, hvorfor slår du det slag? Lad ham være, han, der er elsket af tigeren, og hvis kærlighed er som tigerens kærlighed. Ah,

hvilket ansigt er *det* i slaget? Følg det, følg det, du rapfodede mand, men følg det varsomt; for den tunge, der har løjet, vil aldrig bede om nåde, og den hånd, der kan bedrage, er stærk i krigen. Hvide hjerte, hvad er døden? I døden lever livet, og blandt de døde skal du finde livet, du mistede, for der venter dig hun, som konger og vande ikke kunne skade."

Alt som Bien talte, blev hendes stemme mere og mere sagte, indtil den næsten var uhørlig. Så ophørte den ganske, og det var, som om hun gik over fra vildelse til søvn.

Hadden, der havde hørt på hende med et tvivlende og spottende smil, opslog nu en skoggerlatter.

"Hvorfor ler du, hvide mand?" spurgte Nahoon harmfuldt.

"Jeg ler ad min egen tåbelighed, at jeg spilder min tid med at lytte til denne bedragerskes løgn og sludder."

"Det er ikke sludder, hvide mand."

"Ikke? Vil du da være så god at sige mig, hvad det betyder?"

"Jeg kan ikke endnu sige, hvad det betyder; men hendes ord har noget at gøre med en leopard og en kvinde og med din skæbne og min skæbne."

Hadden trak på skuldrene og anså ikke sagen for så meget værd, at han ville ofre flere argumenter på den, og i samme øjeblik vågnede Bien op igen. Hun rystede som af kulde, trak slangen ned fra sit hovedsmykke, svøbte den om sin hals og indhyllede sig igen i den snavsede og lasede kaross.

"Er du tilfreds med min visdom, *Inkoos*?" spurgte hun Hadden.

"Jo, jeg har fået nok. Jeg ser, at du er en af de mest drevne bedragersker i hele Zululand, moder," svarede han koldt. "Nå – hvad har jeg så at betale?"

Bien blev ikke fornærmet over denne uforskammede tale, om end udtrykket i hendes øjne i et par sekunder fik en sælsom lighed med det, de havde set i slangens øjne, da røgen fra ilden gjorde den rasende.

"Når den hvide mand siger, at jeg er en bedragerske, må det vel være så," svarede hun; "for frem for alle andre mennesker må han vel være i stand til at opdage sligt. Jeg har sagt, at jeg ikke forlanger nogen betaling – dog, du kan give mig lidt tobak af din pung."

Hadden lukkede antilopeskindspungen op, tog noget af tobakken, som den indeholdt, og gav hende det. Idet han gjorde så, greb hun ham om håndleddet og undersøgte den guldring, han bar på den tredje finger, en ring, der var dannet som en slange med to rubiner som øjne.

"Jeg bærer en slange om min hals, og du bærer en på din hånd, *Inkoos*. Jeg kunne have lyst til at få denne ring at bære på min hånd, så at slangen om min hals kan få godt selskab."

"Så er jeg bange for, du kommer til at vente, til jeg er død," sagde Hadden.

"Ja, ja," sagde hun meget fornøjet, "det var et godt ord. Jeg vil vente, til du er død, da vil jeg tage ringen, og ingen kan da sige, at jeg har stjålet den; for Nahoon der kan være mit vidne, at du gav mig tilladelse til at tage den."

For første gang fo'r Hadden sammen; for der var noget i heksens stemme, som vakte hans frygt. Havde hun tiltalt ham i sin sædvanlige professionelle tone, da ville han ikke have følt noget ved det; men i sin ivrighed var hun blevet naturlig, og det var tydeligt, at hun talte af overbevisning og troede, hvad hun sagde.

Hun så ham fire sammen og skiftede straks tone.

"Lad den hvide herre tilgive en stakkels gammel heksedoktorskes spøg," sagde hun i en klynkende tone. "Jeg har så meget at gøre med døden, at dens navn idelig ligger mig på læben."

Dermed skottede hun først hen til hovedskallerne, der stod omkring hende, og derefter hen til vandfaldet, som dannede den mørke pøl, på hvis bred hendes hytte var anbragt.

"Se," sagde hun.

Hadden fulgte med øjnene retningen af hendes udstrakte hånd, og hans blik faldt da på to visnede mimosatræer, der hældede sig ud over faldet næsten i rette vinkler til dets lodrette klippesider. Disse træer forenedes ved en simpel platform, der var dannet af grene, som var bundet sammen med skindremme.

På denne platform stod tre skikkelser, og trods den store afstand og tågen, der steg op fra faldet, kunne han dog se, at det var to mænd og en kvinde, for deres skikkelser tegnede sig skarpt mod den ildrøde aftenhimmel.

Men kun et øjeblik var der tre, i det næste var der kun to – for kvinden var forsvundet, og noget mørkt, der styrtede ned langs klippevæggen, slog med et højt plask mod vandets overflade, medens i det samme et svagt jamrende skrig nåede hans øren.

"Hvad er meningen med dette?" spurgte han rædselsslagen og forbavset.

"Intet," svarede Bien og lo højt. "Du ved altså ikke, at dette er det sted, hvor troløse koner eller piger, der have elsket uden kongens tilladelse, bliver bragt ud for at lide døden og med dem

deres medskyldige. O, på denne måde dør her nogen hver evige dag, og jeg ser, hvorledes de dør, og holder tal på dem."

Med disse ord trak hun en skarvestok ud af hyttens tag, hvor den var stukket op, fremtog derpå en kniv og føjede en skure til de mange, der allerede var der, idet hun med det samme så hen til Nahoon med et halvt spørgende, halvt advarende blik.

"Ja, ja, dette er et dødens sted," mumlede hun, "hist oppe dør de rask den ene dag efter den anden, og der nede," dermed pegede hun langs med flodløbet på den anden side af vandhullet, hvor skoven begyndte, omtrent tre hundrede meter fra hytten, "der nede har deres genfærd deres hjem. Hør!"

Idet hun sagde dette, opfangede deres øren en lyd, der syntes at frembruse fra skovens mørke dyb, en sælsom uhyggelig lyd, som det var umuligt at beskrive, da den var sammensat af mange forvirrede og uartikulerede lyde.

"Hør," sagde Bien, "de er lystige hist ovre."

"Hvem?" spurgte Hadden; "bavianerne?"

"Nej, *Inkoos*, *amatongaerne* – genfærdene, der byder hende velkommen, som nu skal tælles med i deres hær."

"Genfærd," sagde Hadden barsk, for han var ærgerlig over sin frygt. "Jeg kunne have stor lyst til at se disse genfærd. Tror du ikke, at jeg nogen sinde før har hørt en flok bavianer i skoven, moder? Men kom nu, Nahoon, lad os komme af sted, medens det er lyst nok til at klavre op ad klippen. Farvel."

"Farvel, *Inkoos* og tvivl ikke om, at dit ønske vil vorde opfyldt. Gå i fred, *Inkoos*, for at sove i fred."

3. Enden på jagten

Trods Biens afskedshilsen eller måske netop på grund af den sov Philip Hadden meget uroligt den nat. Han var sund og rask, hans samvittighed trykkede ham ikke mere, end den plejede, men han kunne dog slet ikke få ro eller falde i søvn. Så snart han lukkede øjnene, fremtrylledes for hans indre blik et billede af den grimme heksedoktorske, der havde fået det sære navn Bien, og han hørte lyden af hendes ildevarslende ord, ligesom han havde hørt dem om eftermiddagen.

Han var ellers hverken overtroisk eller frygtsom, og havde han nogen sinde besiddet tro på det usynlige og overnaturlige, så var denne tro om ikke helt forsvunden så dog i det mindste sovende. Men hvad han så end gjorde, kunne han dog ikke frigøre sig for en vis ubestemt angst for, at der skulle være nogle gran sandhed i denne heks' spådomme. Hvad om det nu virkelig var sandt, at han var døden nær, og at det hjerte, der slog så kraftigt i hans bryst, snart skulle stå stille for bestandig? Nej, han ville ikke tænke på det. Dette uhyggelige sted, og det gyselige syn, som han havde set den dag, havde gjort ham ganske nervøs. Disse zuluers huslige skikke var alt andet end fornøjelige, og han var fast bestemt på at komme ud af deres land, så snart det var ham muligt.

Hvis det på nogen måde kunne lade sig gøre, var det hans agt at foretage en flugt over mod grænsen den følgende nat. Men for at kunne gøre dette med en nogenlunde god udsigt til, at flugten kunne lykkes, var det nødvendigt, at han dræbte en bøffel eller et andet stort stykke spiseligt vildt. Han vidste

nemlig, at de jægere, der var med ham, i så fald ville holde gilde på kødet og spise så meget, at de knap kunne røre sig, og der ville da blive en god lejlighed for ham. Det kunne dog være, at Nahoon ikke ville lade sig overvinde af denne fristelse, derfor måtte han håbe på, at lykken ville stå ham bi, så at han på en eller anden måde kunne blive ham kvit.

Skulle det endelig blive nødvendigt, kunne han jo sende ham en kugle gennem hovedet, hvad han anså sig for berettiget til at gøre, eftersom manden jo i virkeligheden var hans fangevogter. Han følte endog, at han, hvis denne nødvendighed skulle foreligge, kunne gøre det uden anger; for Nahoon var ham meget imod; ja, til tider hadede han ham ligefrem. Deres natur og karakter var hinanden aldeles modsatte, og han mærkede godt, at den store zulu mistroede ham og så ned på ham, og at blive således set ned på af en uciviliseret "nigger" var mere, end hans stolthed kunne forsone sig med.

Så snart det begyndte at gry ad dag, stod Hadden op og vækkede sine følgesvende, der endnu lå, så lange de var, omkring det hendøende bål og sov, hver indsvøbt i sin kaross eller sit tæppe. Nahoon rejste sig og rystede søvnen af sig, og i dagningens ubestemte lys tog han sig ud som en ren kæmpe.

"Hvad er din hensigt, *umlungu* [Note 9)], siden du således står op før solen?"

"Min hensigt *muntumpofu* [Note 10)], er at jage bøfler," svarede Hadden iskoldt. Det irriterede ham, at denne vilde ikke kunne give ham anden titel end den nævnte.

"Om forladelse," sagde zuluen, der læste hans tanker: "men jeg kan ikke kalde dig *Inkoos*, for du er – ikke min høvding og

heller ikke andres; men hvis du er fornærmet, fordi jeg kalder dig "hvide mand", så kan jeg jo give dig et andet navn."

"Som du vil," sagde Hadden kort.

Følgelig gav de ham et navn, nemlig *Inhlizin-mgama*, under hvilket han derefter var kendt iblandt dem; men Hadden blev ikke synderlig fornøjet, da han senere fik at vide, at betydningen af disse blødt-lydende stavelser var "sort hjerte". Det var det, hvormed *inyanga*'en havde tiltalt ham – hun havde blot benyttet andre ord.

En time efter var de nede i det sumpede krat, der lå bag ved deres lejr, og søgte efter vildt. Da de havde gået et stykke, rakte Nahoon sin hånd i vejret og pegede derefter ned i jorden. Hadden undersøgte denne og så, at der i den bløde, sumpede grund var friske spor af en lille bøffelhjord.

"De er næppe mere end ti minutter gamle," hviskede Nahoon. "Jeg vidste nok, at vi ville finde vildt her i dag, fordi Bien sagde det."

"Gid Fanden havde Bien," svarede Hadden sagte. "Nu fremad."

I et kvarter eller mere fulgte de sporene ind gennem de tykke rør, indtil Nahoon pludselig fløjtede ganske sagte og berørte Haddens arm. Han så op, og der, omtrent to hundrede meter fra dem på et lille højdedrag og mellem en gruppe mimosatræer gik bøffelhjorden og græssede.

Der var i alt seks: en gammel tyr med et prægtigt hoved, tre køer, en kvie og en kalv, der kun var fire måneder gammel.

Hverken vinden eller terrænet var således, at de med nogen udsigt til et heldigt udfald kunne nærme sig dyrene fra det sted, hvor de stod. Derfor gjorde de en omvej på en omtrent en

kilometer og listede sig derefter meget forsigtig hen imod dem op mod vinden, idet de sneg sig fra den ene mimosastamme til den anden, og da der ikke var flere træer, kravlede de videre på maven hen igennem det høje tambuti-græs.

Til sidst var de kun omtrent fyrre meter fra dyrene, og det var nu ikke rådeligt at komme dem nærmere; for vel kunne de ikke vejre dem, men fra den gamle tyrs bevægelser var det tydeligt at se, at den kunne høre en usædvanlig lyd og var ved at blive mistænksom.

Nærmest ved Hadden, som var den eneste af jægerne, der var forsynet med riffel, stod kvien med siden vendt lige imod ham, et smukt skud. Han tænkte, at den netop ville give det lækreste kød, derfor hævede han sin Martini-riffel, tog sigte lige bag ved dens skulder og trykkede lempeligt på aftrækkeren.

Skuddet gik, og kvien faldt død om, skudt lige gennem hjertet. Mærkeligt nok løb de andre bøfler ikke straks bort. Tværtimod, det lod til, at de faldt i staver af forbavselse over den uhørte lyd; og da de slet intet kunne vejre, løftede de hornene og gloede til alle sider.

Dette ophold gav Hadden tid til at få en frisk patron ind og sigte på ny, denne gang på den gamle tyr. Kuglen ramte den et sted omkring ved halsen eller skulderen, for den sank i knæ, men i næste øjeblik var den atter oppe, og da den fik øje på den lille røgsky, fo'r den lige løs mod den.

Da røgen var imellem dem, lagde Hadden ikke mærke til, at den kom, og han ville derfor sikkert være blevet nedtrampet eller gennemboret, hvis ikke Nahoon var sprunget frem med åbenlys livsfare for sig selv og havde trukket ham ned bag en

termittue. Et øjeblik endnu, og det store dyr var dundret forbi dem uden at ænse dem.

"Fremad!" sagde Hadden, og idet han efterlod de fleste af sine mænd, for at de skulle hugge kvien op og bære det bedste af kødet til lejren, fulgte de andre tyrens blodige spor.

De fulgte det i lang tid, indtil de til sidst tabte det på en lang strækning, hvor grunden var meget stenet og tæt dækket med krat, og da de var meget udmattede af forfølgelsen og heden, satte de sig ned for at hvile og spise noget *biltong* eller soltørret kød, som de havde med sig.

De havde endt deres måltid og var i færd med at bryde op for at vende tilbage til lejren, da en af de fire zuluer, som var med dem, gik hen for at drikke af en lille bæk, der havde sit løb omtrent ti skridt fra dem. Et halvt minut efter hørte de en fæl grynten og en plasken i vandet og så derefter zuluen flyve op i luften. Hele tiden, mens de spiste, havde tyren ligget på lur efter dem under en tæt busk ved bredden af den lille strøm; for det kloge dyr vidste, at dets tur nok før eller senere ville komme.

Med et forbavselsens råb styrtede de fremad, men kun for at se tyren forsvinde bag bakkekammen, der lå lige for dem, førend Hadden kunne finde lejlighed til at fyre på den, og for at finde deres stakkels kammerat ligge døende ved bækkens bred; for et af de store horn havde gennemboret hans lunge.

"Det er ingen bøffel, det er en djævel," gispede den stakkels fyr og udåndede.

"Enten det er en bøffel eller en djævel, så vil jeg have livet af den," udbrød Hadden. Han lod de andre blive tilbage for at bære

liget af deres kammerat til lejren og gik videre, kun fulgt af Nahoon.

Snart blev terrænet mere jævnt og åbent og forfølgelsen derfor lettere; for de fik jævnligt deres bytte i sigte, om de end ikke kunne komme nær nok til at skyde.

Snart måtte de kravle ned ad en stejl klippe.

"Ved du nu, hvor vi er?" spurgte Nahoon og pegede på et skovbælte, der lå foran dem. "Det er *Emagudu*, dødens hjem – og se, derind styrer nu tyren."

Hadden så sig om. Det var meget rigtigt; der til venstre lå vandfaldet, Dommens pøl og Biens hytte.

"Godt," svarede han, "så må vi også styre derind."

Nahoon stod stille. "Du vil da vel aldrig drage derind?" udbrød han.

"Jo, vist vil jeg så," svarede Hadden. "Men du behøver ikke at følge med, hvis du er bange."

"Jeg er bange for genfærdene," svarede zuluen; "men jeg vil alligevel følge med."

Altså passerede de grønsværsstrimlen og trådte ind i genfærdsskoven. Den var også såre uhyggelig. Store træer med brede og tykke kroner voksede der og lukkede for himlen og lyset, og desuden var luften derinde, som aldrig blev sat i bevægelse af nogen luftning, tung og kvalm af de rådnende blades uddunstninger. Der syntes hverken at findes løv eller lyde derinde, kun nu og da viklede en fæl plettet, sammenrullet slange sig op og gled lydløst bort, og nu og da faldt en tung, rådden gren ned med et brag.

Hadden var imidlertid alt for ivrig efter at forfølge bøflen til at lade sig meget påvirke af disse omgivelser. Han bemærke

kun, at det ville blive et dårligt lys at tage sigte i, og gik derefter videre.

De var vel trængt et par kilometer eller så ind i skoven, da blodmængden i sporet pludselig forøgedes og sagde dem, at tyrens sår ville blive skæbnesvangert for den.

"Løb nu," sagde Hadden fornøjet.

"Nej, *hamba gachle* – gå langsomt," svarede Nahoon. "Djævelen er ved at dø; men han vil prøve på at spille os endnu et puds, før han dør." Han vedblev at gå langsomt frem og stirrede forsigtig til alle sider, mens han gik.

"Her er der i alt fald intet i vejen," sagde Hadden og pegede på sporet, der løb lige frem og var trykket dybt ned i den bløde grund.

Nahoon svarede intet, men stirrede opmærksomt på to træstammer nogle få skridt foran dem til højre. "Se," hviskede han.

Hadden så derhen og skimtede også til sidst omridsene af noget brunt, der lå krummet sammen bag ved træerne.

"Den er død," udbrød han.

"Nej," svarede Nahoon. "Den er kommet tilbage på sine egne enemærker og ligger nu og venter på os. Den ved, at vi følge i dens spor. Men hvis du står her hen, kan du vist skyde den i ryggen ind mellem træstammerne."

Hadden knælede ned, og idet han sigtede meget omhyggeligt på et punkt lige under tyrens rygrad, fyrede han.

Der hørtes et skrækkeligt brøl, og i næste øjeblik var tyren på benene og fo'r lige løs på dem.

Nahoon kastede sit brede spyd, der borede sig dybt ind i dyrets bryst, og derefter flygtede de – snart i en retning, og

snart i en anden.

Bøflen stod stille et øjeblik med forbenene spærret vidt fra hinanden og med sænket hoved og så først efter den ene og så efter den anden, indtil den pludselig udstødte en dyb rallen og sank død om, knusende Nahoons assegai til splinter, idet den faldt.

"Så nu er det da endelig forbi med den," sagde Hadden, "og jeg tror næsten, det var din assegai, der gav den nådestødet. Halløj! hvad er det nu for en støj?"

Nahoon lyttede. Fra forskellige kanter af skoven, men fra hvor stor en afstand var det umuligt at afgøre, rejste der sig en underlig lyd, som fra mennesker, der i frygt råbte til hinanden, men ikke i noget artikuleret sprog.

Nahoon gyste.

"Det er *esemkofu*'erne," sagde han. "Genfærdene, der ikke har nogen tunge, og som kun kan jamre som børn. Lad os komme herfra, dette sted er ilde for de levende mennesker."

"Men dog værre for bøflen," sagde Hadden og gav den døde tyr et spark. "Jeg antager imidlertid, at vi må lade den ligge her til dine venner *esemkofu*'erne, eftersom vi har fået kød nok, og ikke engang dens hoved kunne vi jo bære."

Altså brød de op og gik tilbage mod det åbne land; men mens de langsomt vandrede ud og ind mellem træstammerne, fik Hadden en ny idé. Når han først var ude af denne skov, var han kun en times løb fra grænsen af Zululand, og når han først var over grænsen, ville han føle sig som en lykkeligere mand, end han gjorde i dette øjeblik.

Som allerede fortalt, havde det været hans agt at flygte om natten; men denne plan var meget farlig.

Det var ikke sikkert, at alle zuluerne ville forspise sig og lægge sig til at sove, især nu, da deres kammerat var død. Nahoon, der både dag og nat passede på ham, ville sikkerlig ikke. Nej, nu var der en god lejlighed – spørgsmålet var kun, hvorledes han skulle slippe fra Nahoon.

Nå – når galt skulle være, så måtte Nahoon dø. Det ville være en let sag at få livet af ham. Han – Hadden – havde en ladt riffel, og nu da Nahoons assegai var ødelagt, havde han kun en kølle. Han følte ingen lyst til at dræbe manden, om end det stod klart for ham, at han var fuldt berettiget til at gøre det, eftersom hans eget liv stod på spil. Hvorfor skulle han ikke nu straks lade ham det vide og så lade sig lede af omstændighederne?

Nahoon gik omtrent ti skridt foran ham hen over en åben plads, hvor Hadden kunne se ham meget tydeligt, mens han selv var i skygge under et meget stort træ, hvis lange, vandrette grene gik tæt ned til jorden.

"Nahoon," sagde han.

Zuluen vendte sig om og gjorde et skridt hen imod ham.

"Nej, rør dig ikke, det vil jeg råde dig til. Bliv stående, hvor du er, eller jeg bliver nødt til at skyde dig. Hør nu, og vær kun ikke bange, jeg skal ikke skyde uden først at advare dig. Jeg er din fange, og det er dig pålagt at føre mig tilbage til kongen, for at jeg kan blive hans tjener. Men jeg har den tro, at der er ved at udbryde krig mellem dit folk og mit, og når det forholder sig så, kan du vel nok forstå, at jeg ikke har synderlig lyst til at gå tilbage til Cetywayos kraal, fordi jeg enten vil komme til at lide døden der, eller mine brødre de hvide mænd ville tro, at jeg er en forræder og behandle mig derefter. Grænsen for Zululand er

ikke meget mere end en times vej herfra – lad os sige en og en halv time, og jeg har i sinde at være over den, før månen står op. Nå – Nahoon, vil du så tabe mig af syne i skoven og give mig disse halvanden times forspring, eller vil du for evigt blive her blandt dette genfærdsfolk, som du taler om? Du forstår mig vel? Nej, vær så god ikke at røre dig!"

"Jeg forstår dig," svarede zuluen med fuldstændig rolig stemme, "og jeg mener, at det var et godt navn, vi gav dig i morges, skønt der, Sorte Hjerte, er noget berettiget i dine ord og mere visdom. Lejligheden er god for dig, så god, at en mand med dit navn naturligvis ikke kunne lade den gå unyttet hen."

"Det glæder mig at høre, at du betragter sagen på denne måde, Nahoon. Og vil du så være så god at tabe mig af syne og love ikke at se efter mig, før månen er stået op?"

"Hvad mener du, Sorte Hjerte?"

"Det, jeg siger. Svar nu, jeg har ingen tid at spilde."

"Du er en underlig mand," sagde zuluen eftertænksom. "Du hørte jo kongens befaling til mig; vil du have, at jeg skal være ulydig mod kongen?"

"Ja, vist vil jeg det. Du har jo ingen grund til at elske Cetywayo, og det kan være dig fuldstændig ligegyldigt, om jeg vender tilbage til hans kraal og laver hans bøsser i stand eller ej. Hvis du tror, at han vil blive meget vred, fordi jeg er sluppet fra dig, så må du hellere gå over grænsen også. Vi kunne jo følges ad."

"Og efterlade min fader og alle mine brødre til hans hævn? Sorte Hjerte, du forstår ikke det, og hvorledes skulle du også kunne det, når du har et sådant navn. Jeg er en kriger, og kongens ord er kongens ord. Jeg havde håbet at dø i kampen,

men nu er jeg jo en fugl i din fælde. Nå – skyd da, eller du vil ikke nå grænsen, før månen står op." Med disse ord bredte han armene ud og smilede.

"Ja, skal det være, så lad det være. Farvel Nahoon; du er en brav og modig fyr, men enhver er jo sig selv nærmest," svarede Hadden roligt.

Derefter løftede han langsomt riflen og sigtede på zuluens bryst.

Allerede – mens hans offer stod lige over for ham endnu smilende, men dog med en let skælven om læberne, som selv den modigste ikke ville have kunnet forjage – allerede var hans finger ved at trykke på aftrækkeren, da han pludselig – så pludselig, som om han var blevet ramt af lynet, faldt baglæns om, og se! over ham stod et stort plettet dyr, der viftede med halen og gloede ham ned i øjnene.

Det var en leopard – en tiger, som de kalder den i Afrika – der havde ligget sammenbøjet på en af grenene over hans hoved og ikke havde kunnet modstå fristelsen til at tilfredsstille sin glubende sult på manden, der stod nedenunder.

Et par øjeblikke var der stilhed, som kun blev brudt ved leopardens spinden, der lød som en sagte knurren. I disse få sekunder fremstillede der sig besynderligt nok for Haddens indre blik et billede af *inyanga*'en, der kaldtes *Inyosi* eller Bien. Han så hende tydeligt, som hun havde ligget med det dødlignende hoved hvilende op mod hyttens tag, og han hørte hendes dødlignende læber mumle: "Tænk på mine ord, når den store kat spinder over dit ansigt."

men nu samlede rovdyret sin styrke for at gøre det af med sit bytte. Det slog sine kløer i hans venstre lår, og med det andet

forben kradsede det på hans bryst, så at det flåede klæderne af det og flængede hans kød.

Synet af det hvide skind lod til at gøre det ganske rasende og i dets vilde længsel efter blod bøjede det sit store gab nærmere ned mod ham og begravede sine tænder dybt i hans skulder.

Men i næste øjeblik hørtes lyden af en mand, der nærmede sig i hastigt løb og en kølle, der faldt tungt på dyrets hoved.

Op sprang leoparden med en arrig snerren. Den rejste sig på bagbenene, så at den var lige så høj som den angribende zulu. Den gik løs på ham, slog kløerne i ham og tilredte ham lige så ilde, som den før havde gjort ved den hvide mand. Men Nahoon blev dog ikke revet til jorden, og atter ramte køllen dens kæber, så at den styrtede baglæns om, og før den kunne rejse sig igen eller rettere, mens den var i færd med at rejse sig, ramte den tunge, knoppede knippel den atter med en frygtelig kraft og denne gang lige oven i hovedet, så at den blev bedøvet af det.

Den vred sig, bed om sig i blinde, kradsede jord og blade op, mens slag efter slag regnede ned på den, indtil den med en krampagtig sprællen og en kvalt rallen lå stille, og hjernen sivede ud af dens knuste hovedskal.

Hadden satte sig over ende, og blodet rislede ud af hans mange sår.

"Du har frelst mit liv, Nahoon," sagde han med svag stemme, "og jeg takker dig."

"Tak mig ikke, Sorte Hjerte," svarede zuluen. "Kongens ord lød jo, at jeg skulle passe på dig. Jeg har ellers behandlet denne tiger meget ilde og med stor utaknemlighed; for visselig ville den have frelst mit liv." Med disse ord tog han Martini-riflen op fra jorden og tog skuddet ud.

I samme øjeblik sank Hadden afmægtig til jorden.

Der gik fire og tyve timer – et helt døgn, der for Hadden dog kun var som en kort søvn, opfyldt af urolige drømme, en søvn, under hvilken han kunne høre mange stemmer uden at forstå, hvad de sagde, og føle sig båret af sted, han vidste ikke hvorhen – så vågnede han endelig og fandt sig liggende på en kaross i en stor og smuk, meget renlig kafferhytte med en bunke skind under sit hoved.

Der stod en skål med mælk ved hans side, og pint som han var af tørst, prøvede han at strække armene ud for at tage den og føre den til munden; men til sin store bestyrtelse fandt han, at hans hånd faldt ned langs hans side, som om den kunne være visnet og død.

Han så utålmodigt omkring i hytten; men der var ingen derinde, som kunne hjælpe ham, og derfor gjorde han det eneste, der var at gøre – han blev liggende stille og ventede.

Han faldt vel ikke i søvn; men hans øjne lukkede sig, og en slags blid døs faldt over ham og tilslørede hans sanser. Kort efter hørte han en blød stemme tale; den lød, som om den kom langt borte fra; men han kunne dog tydeligt opfatte ordene, den sagde.

"Sorte Hjerte sover endnu," sagde stemmen; "men der er kommet farve i hans kinder. Jeg tror, at han snart vil vågne og finde sine rigtige tanker igen."

"Frygt kun ikke, Nanea, han vil sikkert vågne igen; hans sår er ikke farlige," svarede en anden stemme, nemlig Nahoons. "Han faldt så tungt med hele tigerens vægt på sit hoved, og det er

derfor, hans sanser så længe har været rystede. Han var ikke langt fra døden; men nu vil han sikkert komme sig."

"Det ville også have været en skam, om han var død," svarede den bløde stemme; "han er så smuk; aldrig har jeg set en hvid mand, der var så smuk."

"Mig forekom han ikke smuk, da han stod og pegede på mit hjerte med sin riffel," sagde Nahoon mørkt.

"Nå – dertil kan dog siges, at han ønskede at flygte fra Cetywayo, og det er jo ikke at undres over," sukkede hun. "Desuden bad han jo dig om at følge med sig, og det ville have været bedst, om du havde gjort så, det vil da sige, om du havde taget mig med også!"

"Hvorledes kunne jeg have gjort det, pige?" spurgte han vredt. "Vil du have, at jeg skulle lade hånt om kongens befaling?"

"Kongen," svarede hun med hævet stemme; "hvad skylder du vel den konge? Du har tjent ham trofast, og din belønning for det er, at han om nogle få dage vil tage mig fra dig – mig, der skulle have været din viv, og jeg må – jeg må – –" Her begyndte hun at græde sagte og tilføjede, mens hun hulkede: "Hvis du elskede mig mere oprigtigt, da ville du tænke mere på mig og på dig selv og mindre på den sorte og hans befalinger. O, lad os flygte, Nahoon, lad os flygte til Natal, før dette sværd gennemborer dig."

"Græd ikke, Nanea," sagde han, "hvorfor river du mit hjerte sønder mellem min pligt og min kærlighed? Du ved jo, at jeg er en kriger, og at jeg må vandre ad den sti, hvorpå kongen har sat mine fødder. Snart tror jeg, at jeg vil være død; for jeg søger døden, og så vil det andet jo slet intet sige."

"Intet for dig, Nahoon, som så er i fred, men alt for mig. Dog, du har ret, og jeg ved det; tilgiv derfor mig, som ikke er nogen kriger, men kun en kvinde, som dog også må adlyde – adlyde kongens vilje." Dermed kastede hun sig om hans hals og græd ud ved hans bryst.

4. Nanea

Straks derefter, og idet han mumlede noget, som den lyttende ikke kunne forstå, forlod Nahoon Nanea og krøb ud af hytten ad dens åbning, der lignede et bihul. Derpå åbnede Hadden sine øjne og så sig om. Solen var nær ved sin nedgang, og en af dens røde stråler strømmede ind gennem den lille åbning og fyldte rummet indenfor med et blødt purpurrødt lys.

Midt i hytten stod et tjørnetræ, som bar taget og støttede hele hytten, og som var farvet helt sort af røgen fra bålet; og op imod dette lænede sig pigen Nanea. Lyset faldt lige på hende, og hun dannede et billede på blid fortvivlelse.

Hun var, som det undertiden er tilfældet mellem zulukvinderne, meget smuk – så smuk, at synet af hende betog den hvide mands hjerte, så at han et øjeblik måtte snappe efter vejret. Hendes dragt var meget simpel. Over hendes skuldre, men åben foran, hang et slag af et blødt, hvidt stof, kantet med perler. Omkring midjen bar hun en bukkeskinds *moocha*, der også var broderet med blå perler, og på panden og det venstre knæ hang frynser af gråt forværk, medens hendes venstre håndled var smykket af en blank kobberring. Hendes omtrent nøgne, bronzefarvede legeme var højt og fuldkomment formet, og hendes ansigt havde kun lidet tilfælles med de almindelige zulupigers, derimod viste det tydelige tegn på arabisk afstamning. Det var af oval form med fine ørneagtige træk, buede øjenbryn, smukt buede læber, der bøjede lidt ned i vigene, små øren, bag hvilke det lokkede kulsorte hår hang ned

til hendes skuldre og så mørke, blide og bløde øjne, man kunne tænke sig.

Et minut eller så blev Nanea stående således med det dejlige ansigt badet i aftenrødens gyldne lys, medens Hadden frydede sig ved dets skønhed. Derefter vendte hun sig om, idet hun sukkede dybt, og da hun så, han var vågen, fo'r hun sammen, trak slaget sammen om sit bryst og trådte sagte hen mod hans leje.

"Høvdingen er vågen," sagde hun på sit bløde zulusprog. "Ønsker han noget?"

"Ja, min pige," svarede han, "jeg ønsker noget at drikke; men ak, jeg er for svag til at tage det selv."

Hun knælede ned ved siden af ham, og støttede ham med den venstre arm, medens hun med den højre holdt skålen til hans læber.

Hvorledes det gik til, kunne Hadden ikke senere gøre rede for, men før han var færdig med at drikke, var der sket en forandring med ham. Enten det nu var den vilde piges berøring eller hendes sælsomme skønhed – en skønhed som den vilde hinds – eller den blide medynk i hendes øjne – nok er det, hun anslog en streng i hans urolige, utøjlede natur, så at han pludselig blev betaget af en heftig lidenskab for hende – en lidenskab der, om den end ikke havde noget ædelt eller højmodigt ved sig, i alt fald var stærk og sand nok, og han var heller ikke et øjeblik i tvivl om beskaffenheden af de følelser, der fik alle hans pulse til at banke og blodet til at syde i hans årer. Hadden veg aldrig tilbage for kendsgerningerne.

"Ved guderne!" sagde han til sig selv; "jeg er ved første øjekast blevet forelsket i en sort skønhed – mere forelsket, end jeg

nogen sinde har været før. Det er næsten en skam for mig; men jeg må se at få fornøjelse af det. Det kommer til at gå ud over Nahoon og Cetywayo eller måske over dem begge to, og jeg har den fordel, at jeg altid kan slippe af med hende, hvis hun bliver mig til besvær."

I et anfald af ny svaghed, der var en følge af den stærke sindsbevægelse, lagde han sig derefter tilbage på lejet, idet han med øjnene slugte Naneas ansigt, medens hun med en salve af knuste blade havde travlt med at forbinde de sår, leoparden havde tilføjet ham.

Det så næsten ud, som om noget af det, der foregik i hans sind, ved en slags tankeoverførelse også gik over i pigens. I det mindste rystede hendes hænder så småt, da hun berørte ham, og da hun, så hurtigt, hun havde kunnet, var blevet færdig med sit værk, rejste hun sig fra sin knælende stilling med et høfligt: "Så, nu er det i stand, *Inkoos*," hvorefter hun stillede sig på sin gamle plads ved træstammen.

"Jeg takker dig, lady," sagde han; "din hånd er så blød og varsom."

"Du må ikke kalde mig lady, *Inkoos*," svarede hun, "jeg er ingen høvdings hustru, men kun datter af høvedsmanden Umgona."

"Og hedder Nanea," sagde han. "Nej, bliv blot ikke forbavset, jeg har hørt tale om dig. Nu vel, Nanea, måske vil du snart blive en høvdings hustru hist ovre i kongens kraal."

"Ak, ja, ak!" sagde hun og skjulte ansigtet i hænderne.

"Sørg kun ikke, Nanea, en hæk er aldrig så høj og tyk, der kan dog kravles over den eller krybes igennem den."

Hun tog hænderne fra ansigtet og så på ham med et spændt blik; men han forfulgte ikke dette emne videre.

"Sig mig, hvorledes er jeg kommet her, Nanea?"

"Nahoon og hans kammerater bare dig hid, *Inkoos*."

"Se, se; jeg begynder næsten at føle taknemmelighed mod den leopard, der slog mig til jorden. Nu vel, Nahoon er en brav karl, og han har gjort mig en stor tjeneste. Jeg håber, at jeg må få lejlighed til at gøre gengæld – mod dig, Nanea."

Således var det første møde mellem Nanea og Hadden; men skønt hun ikke søgte dem, så medførte hans sygdom og hendes hverv som sygeplejerske dog, at det første efterfulgtes af mange senere. Ikke et eneste øjeblik vaklede den hvide mand i sin beslutning at fange og besidde den indfødte kvinde, der havde fanget hans hjerte, og for at nå dette mål benyttede han sig af alle de kunstgreb og alle de fordele hans stilling gav ham, til at drage hende fra Nahoon og selv vinde hendes kærlighed.

Han var imidlertid ingen rå og hensynsløs bejler; han gjorde kur på en varsom snild og beregnende måde og hildede hende i et væv af smigrerier og opmærksomheder, der, som han troede, ikke kunne undlade at udøve den forønskede virkning på hendes sind.

Han ville uden tvivl også have opnået, hvad han stræbte efter – for hun var jo kun en kvinde og det tilmed en vild –, hvis hun ikke havde besiddet en amulet, der bevarede hende mod at såres af den hvide mands snedige angreb. Denne amulet var hendes kærlighed til Nahoon; denne kærlighed opfyldte hende helt og ganske, så at der slet ikke var plads i hendes hjerte til nogen anden, hverken hvid eller sort.

Mod Hadden var hun derfor høflig og venlig, men ikke mere, og det lod heller ikke til, at hun lagde mærke til eller forstod de listige tilnærmelser, han forsøgte at vinde fast fod i hendes hjerte med.

En tid satte dette ham i forlegenhed; men så kom han i tanker om, at zulukvinderne som regel ikke tillader sig at vise deres følelser over for en bejler, der ikke har erklæret sig med rene ord. Det var altså nødvendigt, at han talte rent ud.

Efter at han havde besluttet sig hertil, behøvede han ikke at vente længe på en lejlighed til at fri. Hans sår var nu helt lægte, og han plejede hver dag at spadsere om i nærheden af kraalen.

Omtrent to hundrede meter fra Umgonas hytte sprang en kilde frem, og derhen vandrede Nanea næsten hver aften for at hente vand til sin faders husholdning. Stien mellem denne kilde og kraalen løb igennem en lille kratskov, hvor Hadden en eftermiddag hen imod solnedgang tog plads under et træ efter først at have forvisset sig om, at Nanea, som hun plejede, var vandret ad stien til kilden.

Et kvarter efter kom hun tilbage med en stor trækrukke fyldt med vand på hovedet. Hun bar nu slet ingen klæder med undtagelse af sin moocha, for hun ejede kun ét slag, og hun var bange for, at det skulle tage skade af vandet.

Han iagttog hende, medens hun skred hen ad stien med hænderne støttet på hofterne og med den prægtige nøgne figur skarpt fremtrædende mod den vestlige himmels røde skær, og spekulerede på, hvilket påskud han skulle finde til at give sig i tale med hende.

Lykken var ham gunstig og gav ham et i hænde, for da hun var i nærheden af ham, gled en slange over stien tæt foran

hendes fødder, og da hun forskrækket trådte tilbage, faldt krukken til jorden, og vandet spildtes.

Han sprang frem og tog den op.

"Vent her," sagde han leende; "jeg skal hente nyt vand til dig."

"Nej, *Inkoos*," sagde hun: "det er et arbejde for kvinder."

"Imellem mit folk," sagde han, "holder mændene meget af at lette kvinderne deres arbejde." Dermed gik han rask hen imod kilden, og hun blev stående og undrede sig over ham.

Før han nåede tilbage til hende, havde han imidlertid fortrudt sit galanteri; for han var nødt til at bære den hankeløse trækrukke på skuldrene; men han kunne ikke undgå, at vandet skvulpede ud over randen og gjorde ham våd. Men det sagde han intet om til Nanea.

"Der er dit vand, Nanea," sagde han, da han nåede hende igen, "skal jeg bære det for dig til kraalen?"

"Nej, *Inkoos*, jeg takker dig mange gange for din venlighed; men giv nu mig det, du er vist træt af at bære det."

"Vent lidt, så vil jeg følge med dig. Ak, Nanea, jeg er endnu svag, og havde du ikke været, så var jeg nu vist død."

"Det var Nahoon, der frelste dig og ikke mig, *Inkoos*."

"Nahoon frelste mit legeme, men kun du, Nanea, kun du kan frelse mit hjerte."

"Du taler mørke ord, *Inkoos*."

"Ja, så må jeg altså gøre min mening mere klar, Nanea. Jeg elsker dig."

Nu slog hun de brune øjne vidt op.

"Du, en hvid herre elsker mig, en zulupige? Hvorledes kan det gå til?"

"Jeg ved det ikke, Nanea; men sådan er det nu engang, og hvis du ikke var blind, ville du have set det for længe siden. Jeg elsker dig, og det er mit ønske at tage dig til hustru."

"Nej, *Inkoos*, det er umuligt. Jeg er jo allerede trolovet."

"Ja," svarede han, "trolovet til kongen."

"Nej, trolovet med Nahoon."

"Ja, men det er jo kongen, der vil tage dig, før der er gået en uge – ikke sandt? Og vil du ikke hellere have, at jeg tager dig, end kongen?"

"Det ser jo ud til, at det skal være så, *Inkoos*, og jeg ville også hellere gå med dig end med kongen; men mit hjerte begærer dog mest af alt at ægte Nahoon. Det kan vel ske, at jeg ikke bliver hans viv; men så er det vist, at jeg heller ikke bliver kongens."

"Hvorledes vil du kunne undgå dette, Nanea?"

"Der er vand, en kvinde kan drukne sig i, og træer, hvor hun kan hænge sig," svarede hun og kneb munden bestemt sammen.

"Det ville være en skam, Nanea; du er alt for skøn til at dø."

"Skøn eller hæslig, så vil jeg dog dø, *Inkoos*."

"Nej, nej, følg med mig; jeg skal finde en udvej – og bliv min hustru." Med disse ord slog han sin arm om hendes liv og søgte at drage hende til sig.

Uden nogen voldsom bevægelse og med den mest fuldkomne værdighed frigjorde pigen sig for hans omfavnelse.

"Du har vist mig en stor ære, og jeg takker dig, *Inkoos*," sagde hun roligt; "men du forstår mig vist ikke rigtigt. Jeg er Nahoons viv – jeg tilhører Nahoon, derfor kan jeg ikke se på nogen anden mand, så længe Nahoon er i live. Det er ikke vor skik, *Inkoos*; for

vi er ikke som de hvide kvinder, men mere uvidende og enfoldige, og når vi lover os hen til en mand, så holder vi fast ved vort løfte lige til vor død."

"Ja, så," sagde Hadden, "og nu går du vel hen og fortæller Nahoon, at jeg har tilbudt dig at blive min hustru?"

"Nej, *Inkoos*, hvorfor skulle jeg fortælle Nahoon dine hemmeligheder? Jeg har jo sagt Nej til dig og ikke Ja, derfor har han ingen ret til at vide noget om det." Dermed bukkede hun sig ned for at tage vandet.

Hadden overvejede i stor hast situationen, for det afslag, han havde fået, gjorde ham kun end mere opsat på at vinde Nanea, nøden gjorde ham opfindsom, og han undfangede pludselig en plan eller dens omrids. Det var ikke nogen smuk plan, og mange ville have gyst tilbage for den, men da han ikke havde i sinde at tage mod dette afslag af en zulupige, så besluttede han – med beklagelse ganske vist – at når det var slået fejl for ham at nå sit mål ved midler, han betragtede som ærlige, så måtte han tage sin tilflugt til andre af en mere tvivlsom karakter.

"Nanea," sagde han, "du er en god og ærlig kvinde, og jeg ærer og agter dig; som jeg har sagt dig, elsker jeg dig også, men hvis du ikke vil have noget med mig at gøre, er der jo ikke mere at sige til den ting; når det kommer til stykket er det vel også det bedste, at du gifter dig med en af dit eget folk. Men Nanea, du vil aldrig komme til at ægte Nahoon, for kongen vil tage dig, og hvis han ikke skænker dig bort til en anden mand, så vil du enten blive en af hans "søstre", eller du må, for at blive fri for ham, søge døden, som du har sagt. Men hør nu, hvad jeg vil sige dig, for det er, fordi jeg elsker dig og vil dit bedste, at jeg taler således til dig. Hvorfor flygter du ikke til Natal og tager

Nahoon med dig; der ved du jo, du kan leve i fred, uden at Cetywayos arm kan nå dig?"

"Det er også mit ønske, *Inkoos*; men Nahoon vil ikke høre noget om det. Han siger, at der sikkert vil blive krig mellem os og I hvide mænd; og han vil ikke være ulydig mod kongen og løbe fra hans hær."

"Så kan han heller ikke elske dig meget, Nanea, og du må da have lov til at tænke på dig selv. Hvisk i øret på din fader og fly med ham, for du kan da være vis på, at Nahoon da snart vil følge dig. Ja, og jeg selv vil også flygte med dig, for jeg tror også, der vil blive krig, og da vil en hvid mand her i landet blive som et lam mellem hyænerne."

"Hvis Nahoon vil følge med, da vil jeg flygte, *Inkoos*, men jeg kan ikke flygte uden Nahoon, så er det bedre, at jeg bliver her og tager livet af mig."

"Du, som er så skøn og elsker ham så højt, kan ganske sikkert overtale ham til at lade sin dårskab fare og flygte med dig. Om fire dage må vi bryde op for at drage til kongens kraal, men hvis du kan overvinde Nahoons betænkeligheder, så vil det blive let for os at vende vore ansigter mod syd og passere floden, der skiller amazuluernes land fra Natal. Prøv på at gøre det, Nanea, ikke alene for din egen skyld, men også for vi andres – ja, gør det, Nanea, som jeg har elsket, og som jeg nu gerne vil frelse. Tal med ham og bønfald ham, således som du forstår det; men fortæl ham endnu ikke noget om, at jeg pønser på flugt, for så vil der blive passet på mig."

"Sandelig, det vil jeg, *Inkoos*," svarede hun med stor inderlighed, "og jeg takker dig for din godhed. Frygt kun ikke for, at jeg skal forråde dig – før ville jeg dø. Farvel."

"Farvel, Nanea." Dermed tog han hendes hånd og førte den til sine læber.

Sent om aftenen, just som Hadden ville til at sove, hørte han en svag banken på den dør, der lukkede for indgangen til hytten.

"Kom ind," sagde han og løsnede vidjehaspen, der lukkede døren, og straks derefter så han ved skinnet af den lille lygte, som stod ved hans leje, Nanea krybe ind i hytten, fulgt af Nahoons store skikkelse.

"*Inkoos*," sagde hun hviskende, da døren var blevet lukket igen; "jeg har bønfaldet Nahoon, og nu er han gået ind på at flygte. Ydermere vil også min fader følge med."

"Er det så, Nahoon?" spurgte Hadden.

"Ja, det er så," svarede den store zulu og så skamfuld ned i jorden; "for at frelse denne pige fra kongen, og fordi min kærlighed til hende fortærer mit hjerte, har jeg solgt min ære. Men jeg siger dig, Nanea, og dig, hvide mand, hvad jeg lige nys sagde til Umgona, at jeg ikke tror, der vil komme noget godt ud af denne flugt, og hvis vi gribes eller forrådes, da ville vi alle blive dræbt."

"Fanges kan vi næppe," afbrød Nanea ham ærgerlig; "for hvem skulle forråde os andre end *Inkoos* her – –"

"Hvad der ikke er rimeligt," sagde Hadden roligt, "eftersom han ønsker at flygte sammen med jer, og hans eget liv også står på spil."

"Ja, således er det, Sorte Hjerte," sagde Nahoon, "ellers ville jeg heller ikke have betroet os til dig."

Hadden ænsede ikke denne fornærmelse, og til langt ud på natten blev de nu siddende sammen og lagde deres planer.

Den følgende morgen blev Hadden vækket ved et heftigt skænderi. Han gik ud af hytten og så, at de to, der skændtes, var Umgona og en fed kafferhøvding, der var kommet til kraalen på en pony. Denne høvding havde et meget ondskabsfuldt ansigt; hans navn var Maputa, og det var netop ham, der havde bejlet til Nanea, og som havde forårsaget Nahoon og Umgonas ulykkelige henvendelse til Cetywayo.

For øjeblikket var han travlt optaget af at skælde Umgona huden fuld. Han beskyldte ham for at have stjålet en del af hans okser og forhekset hans køer, så at de ikke ville give mælk. Beskyldningen for tyveri var det let at modbevise; men hekseriet kunne de naturligvis blive ved at skændes om, så længe det skulle være, uden at den ene kunne overbevise den anden.

"Du er en hund og søn af en hund," råbte Maputa, idet han med sin fede, knyttede næve truede den skælvende og indignerede Umgona. "Du lovede mig din datter til ægte, men bag efter gik du hen og trolovede hende med denne *umfagozan*, denne simple slubbert af en kriger, Nahoon, søn af Zamba, og så gik I begge to hen for at tude kongen ørerne fulde og sætte ondt for mig hos ham, og så har du oven i købet til sidst forhekset mine køer. Men vent du bare, din lede heks, jeg skal nok betale dig det; vent, til du en kold morgen vågner op og ser dit gærde i lys lue og fangekarlene stå uden for din port for at stikke dig og dine ihjel med deres spyd –"

På dette tidspunkt lagde Nahoon, der indtil nu havde hørt til i tavshed, sig imellem med stor virkning.

"Godt," sagde han, "vi skal nok vente; men ikke i dit selskab, min gode Maputa. *Hamba!* (Gå)." Med disse ord greb han den gamle fede slyngel i nakkefolderne og kastede ham tilbage med en sådan voldsomhed, at han styrtede til jorden og rullede flere omgange ned ad skråningen.

Hadden lo og gik derpå ned mod det lille vandløb, hvor han plejede at bade. Netop som han nåede derned, fik han øje på Maputa, der red hen ad stien. Hans hovedring var dækket med snavs, hans læber blødte, og hans sorte fjæs var blygråt af raseri.

"Der har vi en vred mand," sagde han ved sig selv. "Ih, kunne det ikke gå an –" og han så op som en, der søger en inspiration.

Det lod til, at den kom; måske hviskede Djævelen, der fandt lejligheden gunstig, ham den i øret; i alt fald var hans plan formet i løbet af nogle få sekunder, og han gik ind gennem krattet for at komme Maputa i møde.

"Drag bort i fred, høvding," sagde han; "det lader til, at de har behandlet dig meget råt og skammeligt hist oppe. Da jeg ikke havde magt til at lægge mig imellem, gik jeg bort; for jeg kunne ikke tåle at se det. Det er rigtignok skammeligt, at en gammel og ærværdig mand af høj rang således skal kastes i snavset og prygles af en kriger, der er drukken af øl!"

"Ja, skammeligt – uhyre skammeligt, hvide mand; det har du ret i!" gispede Maputa. "Men bi kun lidt. Jeg, Maputa, skal nok få den sten væltet; jeg skal kaste den tyr om på ryggen, når den næste høst modnes, det lover jeg, så skal hverken Nahoon eller

Umgona eller nogen i hans kraal være tilbage til at indsamle den!"

"Hvorledes vil du bære dig ad med det, Maputa?"

"Det ved jeg ikke; men jeg skal nok finde på en udvej til det. O, ja, jeg skal nok finde på det!"

Hadden klappede i tanker ponyens hals, derefter bøjede han sig frem, så høvdingen ind i øjnene og sagde:

"Hvad vil du give mig, Maputa, hvis jeg siger dig, hvad du skal gøre, og viser dig en sikker og pålidelig måde, du kan få hævn over Nahoon på, ja, få livet taget af ham, hvis voldsomhed jeg også har mærket, samt på Umgona, hvis hekseri har bragt sygdom over mig."

"Hvilken løn søger du, hvide mand?" spurgte Maputa ivrigt.

"Kun en lille ting, høvding, en ting af ringe betydning, kun pigen Nanea, som jeg har fattet kærlighed til."

"Jeg ville gerne have hende selv, hvide mand; men han, der sidder i Ulundi, har lagt sin hånd på hende."

"Det siger intet, høvding; den sag kan jeg nemt ordne med ham, der sidder i Ulundi. Det er med dig, som er stor her, jeg ønsker at træffe en aftale. Hør nu, hvis du siger Ja til min begæring, vil jeg ikke alene fuldbyrde hævnen over dine fjender; men jeg vil også, når pigen er overladt til mig, give dig denne riffel og med den hundrede patroner."

Maputa så på den smukke Martini-riffel, og hans øjne funklede af begærlighed.

"Den er god," sagde han; "den er god. Ofte har jeg ønsket mig en sådan bøsse, hvormed jeg kunne skyde vildtet og tale med mine fjender i lang afstand. Giv mig den, hvide mand. Og du skal få lov til at tage pigen, hvis jeg kan give dig hende."

"Vil du sværge på det, Maputa?"

"Ja, det sværger jeg ved Chakas hoved og ved mine fædres ånder."

"Godt! Ved daggry på den fjerde dag fra i dag, er det Umgonas, hans datter Naneas og Nahoons hensigt at drage over floden og ind i Natal ved det vadested, der kaldes Krokodillestedet. De vil tage deres kvæg med dem, for det er deres mening at flygte fra kongen. Jeg skal også være med, for de ved, at jeg har fået deres hemmelighed at vide, og derfor vil de myrde mig, hvis jeg prøver på at flygte fra dem. Nu må du som en høvding ved grænsen og vadestedets vogter, skjule dig ved nattetid med dine mænd imellem klipperne ved vadestedet og vente på vort komme. Nanea vil komme først, for det er blevet bestemt, at hun skal drive køerne og kalvene, og jeg skal hjælpe hende; derefter kommer Umgona og Nahoon med okserne og kvierne. Disse to må du så overfalde, slå dem ihjel og tage deres kvæg, og bagefter skal jeg nok give dig riflen."

"Ja, men hvis nu kongen spørger efter pigen, hvide mand?"

"Så skal du svare, at du i mørket ikke kunne kende hende, og at hun derefter slap fra dig, eller også, at du var bange for at fange hende, fordi du vidste, at hun ville skrige, og hendes skrig ville da advare mændene, som så ville undkomme."

"Ja, det er godt nok; men hvordan kan jeg være vis på, at du vil give mig bøssen, når først du er kommet over floden?"

"Det skal ske således: før jeg træder ud i vandet, vil jeg lægge riflen og patronerne på en sten ved bredden og sige til Nanea, at jeg vil vende tilbage og hente dem, når jeg har drevet kvæget over."

"Det er godt, hvide mand, jeg skal ikke svigte dig."

Således blev planen da aftalt, og efter at de yderligere havde bestemt dens nærmere enkeltheder, gav de to sammensvorne hinanden hånden og skiltes.

"Nu burde det jo alt sammen være i orden," tænkte Hadden, mens han lå og plaskede i den lille strøm; "men jeg ved ikke hvordan – jeg stoler ikke rigtigt på vor gode ven, Maputa. Det ville have været bedre, om jeg kun havde haft mig selv at stole på, når det gælder om at blive Nahoon og hans respektable onkel kvit – et par skud, mens de er ude i vandet, ville jo kunne gøre det. Men se, det ville være mord, og det er der altid noget ubehageligt ved. Det andet er derimod kun udlevering af to nedrige desertører til retfærdighedens håndhævere – en prisværdig handling i en sådan militærstat som denne. En slig personlig indgriben som den første, kan også gerne opbringe pigebarnet imod mig; mens hun, når Umgona og Nahoon er blevet besørget af Maputa, bliver nødt til at tage mod min beskyttelse. Naturligvis er der en risiko ved det sidste, men ved ethvert skridt i livet må selv den forsigtigste løbe en risiko."

Den mistanke, Philip Hadden nærede mod sin hjælper Maputa, viste sig at være vel begrundet. Endog før denne værdige høvding havde nået sin kraal, var han kommet til den slutning, at den hvide mands plan, skønt den på sin vis kunne være tiltrækkende nok, dog ikke var rigtig efter hans hoved, eftersom han kunne være vis på, at hvis pigen Nanea undkom, så ville kongen blive vred. Desuden ville de mænd, han tog med sig ud til vadestedet, let kunne fatte mistanke og sladre af skole. På den anden side ville han høste stor gunst af kongen, hvis han åbenbarede ham hele planen og sagde, at han havde fået den at vide af den hvide jæger, som Umgona og Nahoon havde tvunget

til at deltage i den. Den meget eftertragtede riffel kunne han vel nok senere få lejlighed til at komme i besiddelse af.

En time senere løb et par pålidelige budsendinge over sletten og bragte bud fra høvdingen Maputa, vadestedets vogter til "den store, sorte elefant" i Ulundi.

5. De dømtes pøl

Lykken viste sig i høj grad gunstig mod Nahoons og Naneas plan. En at Nahoons største bekymringer var, hvorledes han skulle kunne lulle sine kammeraters mistanke i søvn og undgå deres påpassenhed – de kammerater, der tillige med ham selv var blevet udsendt for at hjælpe Hadden med hans jagt og passe på, at han ikke flygtede. Men nu skete det netop, at dagen efter, at Maputa havde aflagt sit besøg, kom der et bud fra ingen ringere person end den store militære induna Twingwayo ka Mavolo, der siden efter anførte zuluhæren ved Isandhlwana, for at beordre disse mænd tilbage til deres regiment Umcityu-korpset, som nu skulle stilles på fuld krigsfod. Følgelig sendte Nahoon dem af sted og sendte bud med tilbage, at han selv ville følge efter med Sorte Hjerte i løbet af nogle få dage, såsom den hvide mand for tiden endnu ikke var tilstrækkelig helbredet for sine sår til at kunne rejse så hurtigt og så langt. Altså drog krigeren af sted uden at ane noget.

Derefter udspredte Umgona, at han ifølge befaling fra kongen stod i begreb med at bryde op til Ulundi, og at han ville medtage sin datter Nanea for at overlevere hende til *Sigodhla*, og tillige de halvtredsindstyve kvæghøveder, der var blevet *lobola*'et af Nahoon til hans forestående giftermål, og som han af Cetywayo var blevet dømt til at betale i bøde. Under påskud af, at hans øvrige kvæg trængte til nyt græs sendte han det bort med en basuto-hyrde, der ikke kendte noget til deres planer, og gav ham befaling til at lade dem græsse ved Krokodille-vadestedet, eftersom græsset der var godt og saftigt.

Da alle disse forberedelser nu var tilendebragt, brød selskabet op den tredje dag og tog vejen lige mod Ulundi, men efter at de havde gået et par mil, forlod de vejen, drejede brat af til højre og passerede, uden at blive set af nogen, gennem en stor kratstrækning.

Deres vej førte dem nu tæt forbi de dømtes pøl, der heller ikke lå langt fra Umgonas kraal og den skov, der kaldtes Dødens Hjem, dog var ingen af disse at se, for de var skjult af småbjerge. Det var deres plan at rejse om natten og at nå den klippefulde egn nær ved Krokodille-vadestedet den følgende morgen. Her var det så deres hensigt at ligge skjult den dag og den følgende nat, for derefter, når de havde samlet deres kvæg, der var gået forud for dem, ved daggry at sætte over floden og flygte ind i Natal.

Således var i alt fald de indfødtes plan, men som vi har hørt, havde Hadden et andet program, efter hvilket to af selskabet skulle gå ud af spillet, når de havde optrådt endnu en sidste gang.

Umgona, der kendte hver fod jord i denne egn, gik hele den lange eftermiddag i spidsen og drev de halvtredsindstyve kvæghøveder foran sig.

I hånden bar han en lang stav af sort og hvidt *umzimbest*-træ, og den gamle mand var meget opsat på at nå rejsens ende. Efter ham kom Nahoon, væbnet med en bred assegai. Han havde ikke andet på end sin moocha og et halssmykke af baviantænder. Ved siden af ham gik Nanea med sit hvidbræmmede slag. Hadden, der gik bagerst, lagde mærke til, at pigen var opfyldt af bange anelser; således så det i alt fald ud, for den ene gang

efter den anden greb hun fat i sin elskers arm, så ham op i ansigtet og talte meget ivrigt, næsten lidenskabeligt til ham.

Mærkeligt nok rørte dette syn Hadden, og et par gange blev han grebet af en så stærk angerfølelse ved tanken om den del, han havde i den forestående tragedie, at han begyndte at bryde sit hoved for at finde et middel til at optrævle det dødens væv, som han selv havde vævet. Men under alt dette vedblev hans onde ånd dog at hviske ham i øret, den mindede ham om, at han, den hvide *Inkoos*, var blevet forsmået af denne mørke skønhed, og at hun, hvis han fandt et middel til at frelse den sorte herre ved hendes side, den mand, der havde givet ham tilnavnet Sorte Hjerte og foragtede ham, den mand, han havde haft i sinde at myrde, og som derefter straks havde betalt dette forræderi ved med fare for sit eget liv at redde ham fra leopardens kløer – at hun nogle få timer derefter ville blive denne sorte mands hustru.

Desuden var det en bestemt regel hos Hadden aldrig at nægte sig selv det, som han begærede, når det lå i hans magt at skaffe sig det – en regel, der havde ført ham dybere og dybere ned i synden. I andre henseender havde den ikke ført ham vidt, for i de forbigangne år havde han haft mange begæringer; men, han havde kun vundet lidt; dog her var jo hans ønskers mål lige for hånden, og han ville gribe til og plukke blomsten. Hvis Nahoon stillede sig imellem ham og blomsten, – nå, så meget des værre for Nahoon, og skulle den gå hen at visne i hans hånd, så meget des værre for blomsten; den kunne da altid kastes bort. Således skete det, at Philip Hadden – og det ikke første gang i sit liv – overhørte den kun sjældent talende

samvittigheds stemme, og lyttede efter det, hans onde begæring hviskede ham i øret.

Omtrent klokken halv fem om eftermiddagen passerede de fire flygtninge det vandløb, der omtrent to kilometer længere nede faldt over den stejle klippeside og ned i de dømtes pøl, og da de på den anden side af den trådte ind på en sti, der førte gennem en lille skov af tornetræer, marcherede de lige midt ind mellem to og tyve krigere, der sad og fordrev ventetidens kedsomhed ved at ryge *dakka*, en slags hamp, der vokser i Zululand, og lade snusdåserne flittigt gå rundt.

Det var med disse krigere, at høvdingen Maputa, der red på sin pony, for han var alt for fed til at gå, lå i baghold for at fange dem.

Da krigerne så, at de ventede gæster var ankommet, bankede de dakkapiberne ud, anbragte snusdåserne i den slidse, de havde skåret i deres øreflip og bemægtigede sig derefter dem alle fire.

"Hvad er meningen med dette, I kongens krigere?" spurgte Umgona med skælvende stemme. "Vi er på vandring til Cetywayos kraal, hvor vover I da at overfalde os således?"

"Så? Hvorfor vender jeres ansigter da mod syd? Bor den Sorte måske mod syd? Nej, I skal snart komme til at drage til en anden kraal," svarede krigerafdelingens jovialt udseende høvedsmand med en spottende latter.

"Jeg forstår dig ikke," sagde Umgona.

"Så skal jeg forklare dig det, mens I hviler," sagde høvedsmanden. "Høvdingen Maputa, der holder hist henne, sendte bud til den Sorte i Ulundi, at han af denne hvide mands læber havde fået underretning om, at I tænkte på at flygte; for

han havde varet ham ad. Da blev den Sorte meget vred og sendte os af sted for at gribe jer og gøre ende på jer. Der har du hele sammenhængen. Kom så blot med os uden at gøre kvalm, og lad os få ende på sagen. Jeres død vil blive meget let, for de dømtes pøl er jo tæt herved."

Da Nahoon hørte disse ord, sprang han ind på Hadden, men han nåede ikke at gøre ham nogen skade; for soldaterne greb fat i ham og trak ham tilbage. Nanea vendte sig om mod forræderen og så ham ind i øjnene, hun sagde intet; hun så blot på ham; men aldrig glemte han dette blik. For sit eget vedkommende blev han opfyldt af en rasende harme mod Maputa.

"Din nedrige skurk," hvæsede han, og ved disse ord smilede høvdingen på en spøgelsesagtig måde og vendte sig bort.

Nu blev de ført langs vandløbets bred, indtil de nåede det vandfald, der styrtede ned i de dømtes pøl.

Hadden var på sin vis modig nok, men hans hjerte krympede sig dog, da han så ned i denne afgrund.

"Vil I virkelig kaste mig derned?" spurgte han med tyk stemme zulu-høvedsmanden.

"Dig, hvide mand?" svarede høvedsmanden skødesløst; "nej, vore ordrer lyder på at føre dig til kongen, men hvad han vil gøre med dig, ved vi ikke. Der skal jo være krig mellem dit folk og vort, og så kan det være, at det er hans hensigt at støde dig til medicin til brug for heksedoktorerne, eller at nagle dig fast i en myretue til advarsel for andre hvide mænd."

Hadden modtog denne underretning i tavshed; men den havde den virkning på ham, at den ansporede alle hans

tænkeevner til det yderste for at finde på et eller andet middel til flugt.

Imidlertid havde flokken gjort holdt nær ved de to tornetræer, der hang ud over pølens vand.

"Hvem skal styrtes ned først?" spurgte høvedsmanden Maputa.

"Den gamle troldmand der," svarede han og nikkede hen til Umgona. "Derefter hans datter, og så til sidst denne fyr." Dermed slog han Nahoon i ansigtet med sin flade hånd.

"Kom så, troldmand," sagde høvedsmanden og greb Umgona ved armen, "lad os se, hvorledes du kan svømme."

Så snart Umgona hørte sin skæbne, lod det til, at han efter sit folks skik fik al sin selvbeherskelse tilbage.

"I behøver ikke at lede mig, krigere," sagde han, idet han rev sig løs fra dem; "jeg er gammel og rede til at dø." Derefter kyssede han sin datter, som stod ved hans side, tog Nahoon i hånden, vendte sig fra Hadden med en foragtelig bevægelse og gik ud på platformen, der forenede de to tornetræer.

Her stod han et øjeblik og stirrede på den dalende sol og uden den mindste lyd kastede han sig derefter pludselig ned i afgrunden og forsvandt.

"Det var bravt gjort," sagde høvedsmanden med beundring. "Kan du også selv springe, pige, eller skal vi kaste dig?"

"Den sti, min fader har vandret, kan jeg også gå," svarede Nanea svagt; "men først vil jeg bede om tilladelse til at sige et ord. Det er sandt, at vi var i færd med at flygte fra kongen, og derfor må vi lide lovens straf og dø; men det var Sorte Hjerte her, som fandt på det, og det var også ham, som forrådte os. Vil du vide, hvorfor han forrådte os? Fordi han søgte min gunst, og

jeg ikke ville have noget med ham at gøre. Dette er nu den hævn, han tager – en hvid mands hævn."

"*Wow*," faldt høvdingen Maputa ind, "den smukke taler sandt, for den hvide mand ville have gjort en aftale med mig, og efter den skulle troldmanden Umgona og krigeren Nahoon dræbes ved Krokodille-vadestedet, mens jeg skulle lade ham slippe bort med pigen Nanea. Jeg talte ham efter munden og sagde Ja, men som en tro tjener meldte jeg derefter det hele til kongen."

"Der hører I," sukkede Nanea. "Nahoon, far nu vel, skønt snart skal vi vel være sammen igen. Det var mig, der fristede dig til at forlade din pligt. For min skyld glemte du din ære, og nu høster jeg lønnen for det. Farvel, min husbond, det er bedre at dø med dig end at træde ind i kongens kvindehus." Med disse ord trådte Nanea ud på platformen.

Her holdt hun sig fast ved en af tornetræets grene, vendte sig mod Hadden og sagde:

"Sorte Hjerte, det ser vel ud, som det er dig, der har vundet sejren; men mig i det mindste skal du dog miste og – solen er endnu ikke gået ned. Efter solnedgang kommer natten, Sorte Hjerte, og jeg vil bede til, at du til evig tid må komme til at vandre i den nat, og blive tvunget til at drikke mit blod, og Umgonas, min faders blod og Nahoon, min husbonds blod, han, som frelste dit liv, og som du myrder, ligesom du allerede den gang ville have myrdet ham. Måske, Sorte Hjerte, skal også vi mødes hisset – i de dødes hus."

Derefter udstødte Nanea et svagt skrig, foldede sine hænder sammen og sprang op ad og ud fra platformen. Mændene bøjede deres hoveder fremad og stirrede ned. De så hende styrte på hovedet ned, et stykke uden for klippevæggen og

derefter ramme vandet halvtreds fod neden for dem. Endnu nogle få sekunder, og for sidste gang opfangede de et glimt af det hvide slag, der skinnede på den mørke pøls overflade. Derefter skjulte skyggerne og vandfaldets tåger det, og hun var forsvundet.

"Nå, husbond," lød høvedsmandens muntre stemme, "histnede er din brudeseng, vær du nu snar til at følge en brud, der var så rede til at gå foran. *Wow!* I er gode mennesker at dræbe, aldrig har jeg haft med nogen at gøre, som gav mig mindre ulejlighed. Du –" her standsede han brat, for de sjælelige pinsler havde været for store for Nahoon, og han blev pludselig grebet af vanvid.

Med et brøl som en tigers kastede den store mand dem fra sig, som holdt fast på ham. Derefter greb han en af dem om livet, og brugte al sin drabelige styrke. Han løftede ham, som om han havde været et barn, og kastede ham derefter ud over klipperanden, så at han blev knust mod klipperne på den anden side af pølen. Så råbte han:

"Sorte Hjerte, nu er det din tur. Sorte Hjerte, forræder!" Med disse ord styrtede han ind på Hadden, hans øjne rullede vildt i hovedet, fråden stod ham om munden, og da han fo'r forbi høvdingen Maputa, slog han ham med bagen af hånden, så han faldt af hesten. Ilde ville det være gået den hvide mand, hvis Nahoon havde fået fat på ham. Men han kunne ikke komme til ham, for krigerne sprang hen til ham og greb ham, og skønt han slog drabeligt fra sig, trak de ham dog ned til jorden, ligesom zulu-regimenterne ved visse fester trækker en opirret tyr til jorden med deres bare næver, i kongens nærværelse.

"Kast ham ud, før han kan gøre flere ulykker," lød en stemme. Men høvedsmanden råbte: "Nej, nej han er hellig, Himlens ild er faldet i hans hjerne; og vi må nu ikke skade ham, for så vil ulykken ramme os alle. Bind ham på hænder og fødder og bær ham forsigtigt herfra hen til det sted, hvor der kan blive sørget for ham. Jeg tænkte jo nok, at disse misdædere fra begyndelsen gav os alt for lidt ulejlighed, nu kommer den bagefter."

De gav sig nu i færd med at binde Nahoon på hænder og fødder og gjorde det så lempeligt, de kunne, for iblandt zuluerne regnes en vanvittig for en hellig skabning. Men dette var intet let arbejde, og det tog tid.

Hadden kastede et hastigt blik omkring sig og så nu sin lejlighed. På jorden tæt ved ham lå hans riffel, hvor en af krigerne havde lagt den, og ti-femten meter derfra gik Maputas pony og græssede. – Med en hurtig bevægelse greb han Martini-riflen, og fem sekunder efter var han oppe på ponyen, som han gav af hælene, så at den i strakt galop satte af sted mod Krokodille-vadestedet.

Så hurtigt havde han udført denne mesterlige flugt, at der gik i det mindste et halvt minut, før krigerne, der var fuldt optaget af at binde Nahoon, havde lagt mærke til, hvad der var sket. Da så Maputa ham endelig sprænge bort og vraltede efter ham op til højdedragets top, idet han skreg:

"Den hvide tyv! Han har stjålet min hest, og bøssen med – den bøsse, han lovede at give mig."

Hadden, der da allerede var et par hundrede meter borte, hørte tydeligt dette råb, og blev opfyldt af et heftigt raseri. Denne mand havde gjort ham til en åbenlys morder, og hvad der opbragte ham endnu mere, han havde berøvet ham den

kvinde, for hvis skyld han havde begået disse forbrydelser. Han kastede et blik tilbage; Maputa løb endnu efter ham, og han var alene. Ja, der var vist tid til det, i alt fald ville han vove det.

Med et ryk holdt han ponyen an, og derefter sprang han ned af den og stak armene gennem tøjlen næsten i én bevægelse. Han håbede, og det viste sig også at være tilfældet, at ponyen var en øvet jagthest – den stod straks ganske stille. Hadden plantede sine fødder i lidt skrævende stilling, drog et dybt åndedrag, spændte riflen og sigtede på høvdingen, der kom stadig nærmere. Nu så Maputa, hvad han havde i sinde, og med et rædslens hyl vendte han sig om for at flygte.

Hadden ventede et sekund for at tage godt sigte på den sorte, brede ryg, og derpå – netop som krigerne kom til syne over bakkekammen, trykkede han på aftrækkeren.

Hadden var bekendt som en dygtig skytte, og heller ikke ved denne lejlighed svigtede hans færdighed ham, for endnu før han hørte kuglen slå, så han Maputa sprede armene vidt ud og derefter falde død til jorden.

Tre sekunder efter havde Hadden med en vild ed besteget ponyen på ny og sprængte videre ned mod floden, som han kort efter velbeholden passerede.

6. I Genfærdsskoven

Da Nanea var sprunget fra platformen, der i svimlende højde ragede ud over de dømtes pøl, fulgte lykken hende på sælsom vis. Tæt ind til klippevæggen var mange sønderrevne klipper, og på dem styrtede vandet ned med tordnende brag og sprang ud fra dem i lange skumsprøjt og videre ned i den oprørte pøl nedenfor.

Det var mod disse klipper, at de ofre dræbtes, der kastedes ud fra platformen. Men Nanea havde, som man vil erindre, ikke ventet, indtil bødlerne kastede hende ud, og det traf sig nu således, at det store spring, hun gjorde ud fra platformen, og som hun mente skulle føre hende i døden, netop frelste hende fra den, idet den friede hende fra at støde på klipperne. Hun fo'r lige tæt forbi dem, styrtede på hovedet som en øvet dykker ud i det dybe vand og sank ned – stadig ned, indtil hun troede, at hun aldrig mere skulle stige op igen.

Dog kom hun endelig op ude ved enden af pølen, der hvor floden løb videre ud af den, og hun blev nu ført med af vandet i dets løb; men heldigvis var der ingen klipper her, og da hun var en øvet svømmerske, undgik hun lykkeligt at blive slynget ind mod bredden.

En lang vej blev hun således ført med af strømmen, indtil hun endelig så, at hun var kommet ind i en skov, for træerne lukkede lyset ude fra vandet, og deres hængende grene fejede hen ad dets overflade.

Nanea greb fat i en af grenene, og ved hjælp af den trak hun sig op af Dødens Flod, som ingen endnu var sluppen levende

fra. En lille stund blev hun stående på bredden, gispende, men helt uskadt, hendes legeme havde ikke fået en eneste skramme, og selv det hvide slag hang endnu fast om hendes hals.

Men skønt hun ikke var blevet såret på sin rædselsfulde fart, så var hun dog så udmattet, at hun næppe kunne stå oprejst. Der hvor hun stod, var det så mørkt som ved nattetid, og rystende af kulde så hun sig om for at finde et eller andet tilflugtssted.

Tæt ud ved bredden voksede et kæmpemæssigt banantræ, og herhen vaklede hun; for det var hendes hensigt at klatre op i det for at søge fristed i dets grene, hvor hun håbede, hun kunne være i sikkerhed for de vilde dyr.

Atter var lykken hende huld, for i en afstand af nogle få fod fra jorden var der et stort hul ind i træet, og hun opdagede nu, at dette var hult. Hun krøb ind i hullet, endskønt hun var belavet på at finde det beboet af slanger eller andre vilde dyr; hun fandt imidlertid, at det var både rummeligt og varmt. Det var også tørt; for i bunden af hulheden lå et tykt lag trøske og mos, som var bragt derind af rotter eller fugle.

Hun lagde sig ned på dette bløde leje, dækkede sig til med mos og blade og faldt snart i en dyb søvn.

Hvor længe Nanea lå og sov, vidste hun ikke, men til sidst blev hun vækket ved at høre en mærkelig lyd som af underlige menneskestemmer, der talte et sprog, hun ikke forstod.

Hun rejste sig på knæene og kiggede ud gennem hullet i træet. Det var nat, men stjernerne skinnede klart, og deres lys faldt på en åben, cirkelrund plads tæt ude ved flodbredden. På denne plads brændte der et stort bål, og i en kort afstand fra

bålet sad otte til ti sælsomme væsner af et skrækkeligt udseende, der lod til at fornøje sig over noget, som lå på jorden.

De var kun små at vækst, der var både kvinder og mænd, men ingen børn, og de var alle næsten nøgne. Deres hår var langt og tyndt, og voksede næsten ned til øjnene, deres kæber og tænder var fremstående, og deres krop var næsten lige så tyk, som den var lang. I deres hænder holdt nogle af dem tykke stokke, til hvis ender der var snøret skarpe sten, medens andre havde seglformede knive af samme materiale.

Da sammenknugedes Naneas hjerte at rædsel, og hun var nær ved at dåne; for nu vidste hun, at hun var i Genfærdsskoven, og uden tvivl var disse *esemkofu*'erne, eller de onde ånder, som boede i den. Ja, således måtte det være – og dog, hun kunne ikke tage sine øjne fra dem. – Synet af dem fængslede hende med en sælsom fortryllelse. Men hvis de nu var spøgelser, hvorfor sang og dansede de da som mennesker? Hvorfor svingede de disse skarpe stene højt over deres hoved og klamredes og slog hinanden? Og hvorfor lavede de et bål, ligesom menneskene gør, når de vil koge deres mad? Endvidere: hvad var det, de fornøjede sig over – den lange, mørke genstand, som lå så roligt på jorden? Det så ikke ud som et stykke vildt, og det kunne næppe være en krokodille; men en eller anden slags føde måtte det dog vist være, for nu var de i færd med at skærpe deres stenknive for at skære det itu.

Medens hun lå og tænkte således, gik en af de skrækkelige små skabninger hen til bålet, tog en brændende gren derfra og holdt den hen over den genstand, der lå på jorden, for at lyse for en kammerat, der var i færd med at gøre noget ved den med sin stenkniv. I næste øjeblik trak Nanea med et kvalt skrig sit hoved

tilbage fra hullet. Nu så hun, hvad det var – det var et menneskelig. Ja, og disse var altså ikke spøgelser, det var menneskeædere, som hendes moder, medens hun endnu var lille, havde fortalt hende en hel del om for at gøre hende bange for at vandre for langt hjemme fra.

Men hvem var så den mand, de ville til at æde? Det kunne ikke være nogen af deres egen slags; dertil var liget for stort. Åh, nej, nu vidste hun det; det måtte være Nahoon, som var blevet dræbt hist oppe, og hvis lig af vandet var blevet ført ind i Genfærdsskoven, ligesom hun var blevet ført derind levende. Ja, det måtte være Nahoon. Og hun ville nu blive tvunget til at se sin husbond blive opædt lige for sine øjne.

Denne tanke overvældede hende. At han var blevet dræbt efter kongens befaling var ikke mere end naturligt, men at han skulle få en sådan begravelse! Dog – hvad kunne hun gøre for at forhindre det? Jo, selv om det skulle koste hendes liv, ville hun forhindre det. I værste tilfælde kunne de jo kun dræbe og æde hende også, og nu, da både hendes fader og Nahoon var borte, brød hun sig ikke meget om at leve, for hun havde jo ingen religion, der kunne trøste hende og indgyde hende håb og frygt.

Nanea lod sig glide ud af hullet og gik roligt ned mod menneskeæderne uden at vide det mindste om, hvad hun skulle gøre, når hun nåede dem. Men da hun kom lige ud for ilden, gik det dog op for hende, at det slet ikke kunne gå an, at hun således gik på lykke og fromme, og hun standsede for at tænke sig om.

Netop i samme øjeblik skottede en af kannibalerne op og så en høj, statelig skikkelse indhyllet i et hvidt skind, der, alt som

ilden flammede op og lyste klart eller døde hen, syntes at glide ud af skovens mørke skygge, og derefter tilbage i den igen.

Den stakkels vankundige vilde sad med en stenkniv i munden, da han så dette syn, men den blev der ikke ret længe, for han spærrede sit store gab op og udstødte det skrækkeligste og mest gennemtrængende hyl, Nanea endnu havde hørt.

Nu så de andre vilde hende også, og straks rungede det i skoven af hyl og rædselsskrig. Endnu nogle få sekunder stod menneskeæderne og stirrede, men derefter forsvandt de til alle sider, idet de som forskræmte sjakaler brød sig vej gennem underskoven. Genfærdene, som zulu-sagnene gjorde til denne skovs beboere, var blevet skræmt bort fra deres spøgelseshjem af et andet spøgelse.

Stakkels *esemkofu*'er! Det var ikke andet end elendige, forsultne buskmænd, der for mange år siden var blevet trængt ind i denne ilde berygtede skov, og som nu havde vænnet sig til denne måde at leve på, den eneste, de kunne opholde deres elendige liv ved. Her levede de da i det mindste i fred, og da der kun var sparsomt med føde i den tætte skov, måtte de tage, hvad floden bragte dem. Når der kun var få henrettelser i de dømtes pøl, var det hårde tider for dem – da var de nødt til at æde hinanden. Af den grund var der for tiden ingen børn iblandt dem.

Da deres uartikulerede skrig var døet hen i det fjerne, løb Nanea hen til bålet for at se på liget, som lå på jorden, og trådte tilbage fra det med et lettelsens suk. Det var ikke Nahoon, men derimod en af bødlerne, hvis ansigt hun havde lagt mærke til. Hvorledes kom han her? Havde Nahoon dræbt ham? Var Nahoon undsluppet?

Hun kunne ikke vide det. Der var i alt fald kun liden sandsynlighed for det; men alligevel sendte synet af den dræbte kriger en håbets stråle ind i hendes forpinte hjerte, for hvorledes skulle han være blevet dræbt, hvis Nahoon ikke havde haft del i det?

Hun kunne imidlertid ikke holde ud at lade ham ligge der så nær ved hendes skjulested, derfor rullede hun med ikke ringe besvær liget tilbage i vandet, der hurtigt skyllede det med sig. Derpå vendte hun, efter først at have lagt flere grene til bålet, tilbage til sit træ for at vente på dagslysets komme.

Endelig kom det – så meget, som plejede at gennemtrænge denne mørke hule, og da Nanea følte stærk sult, steg hun ud og ned fra træet for at søge efter føde.

Hele dagen igennem søgte hun, men fandt intet, indtil hun hen imod solnedgang kom til at huske på, at der i udkanten af skoven lå en flad klippe, på hvilken det var blevet skik, at de, som led sorg og nød, eller troede, at de selv eller nogen af deres ejendele var forheksede, udlagde ofre, der bestod af al slags føde, som genfærdene og de onde ånder stillede deres hunger med.

Drevet af sin stærke sult begav Nanea sig nu hurtigt hen til dette sted og fandt til sin store glæde, at en eller anden nærliggende kraal for nylig måtte være blevet hjemsøgt af megen nød og elendighed, for offerklippen var fuld af kar med korn, skåle med mælk, grød, ja, endog kød.

Hun tog så meget af det, som hun kunne bære, og gik tilbage til sin plads med det, hvor hun drak mælken og ristede kødet og majsen ved bålet, som hun havde holdt ved lige.

Derefter krøb hun tilbage i træet igen og lagde sig atter til at sove.

I omtrent to måneder levede Nanea således ude i skoven, for hun turde ikke vove sig ud af den, da hun var bange for, at hun skulle blive grebet og for anden gang komme til at føle kongens dom. I skoven var hun sikker; for der var ingen, som turde gå derind, og *esemkofu*'erne voldte hende heller ikke oftere uro. Et par gange så hun dem vel; men ved hver lejlighed flygtede de skrigende bort, når hun viste sig, og søgte tilbage til et eller andet fjernt tilflugtssted, hvor de skjulte sig, måske for at omkomme af sult. Hun savnede derimod ikke føde, for da de fromme givere så, at deres ofringer blev modtaget, kom de stadig igen med ny, som de lagde på offerstenen.

Men alligevel var det et såre ulykkeligt liv, hun førte, og skovens skummelhed og dens ensomhed forenede sig med hendes sorg og bragte hende stundom til randen af vanvid.

Skønt hun ofte ønskede sig døden, vedblev hun dog at leve, for selv om hendes fader var død, så var det lig, hun havde fundet, dog ikke Nahoons, og i hendes hjerte skinnede der endnu et svagt håb. Dog kunne hun næppe gøre sig selv rede for, hvad det var, hun håbede.

7. Slutning

Da Philip Hadden nåede civiliserede egne erfarede han, at krigen snart ville bryde ud mellem dronningen og Cetywayo, amazuluernes konge, og endvidere mærkede han, at hans lille mellemværende med købmanden i Utrecht allerede var glemt i det almindelige røre, som den forestående krig vakte.

Han var ejer af to gode fragtvogne med et forspand af "saltede" [Note 11)] okser, og på den tid var slige køretøjer stærkt efterspurgte til at medføre proviant og andre krigsfornødenheder til de regimenter, der skulle rykke ind i Zululand. Intendanturen gik endog gladelig ind på at betale 90 pund om måneden i leje for hver vogn og endda holde ejerne skadesløse for de tab, de led på deres ejendele, og skønt Hadden ikke havde synderlig lyst til at besøge Zululand på ny, så var dog denne lokkemad mere, end han kunne modstå, og han lejede straks sine vogne ud til krigskommissariatet, idet han samtidig trådte i dettes tjeneste som vognstyrer og tolk.

Han blev ansat ved 3. afdeling af den fremrykkende styrke, der stod under direkte anførsel af overgeneralen, lord Chelmsford, og den 20. januar 1879 marcherede han med den ad den vej, der fører op fra Rorkes Vadested til Inderi-skoven. Den første nat camperede han tillige med soldaterne ved foden af det stejle og ensomme bjerg, som de indfødte kaldte Isandhlwana.

Samme dag marcherede kong Cetywayos store hær, der talte over tyve tusinde krigere, ned fra højsletten Upindo og slog lejr på den stenede slette, der kun ligger fem kilometer øst for

Isandhlwana. Der blev ikke tændt noget bål, og hæren blev liggende fuldstændig stille og tavs; for krigerne "sov på deres spyd."

Med denne *impi* var også Umcityu-regimentet, som talte tre tusinde og fire hundrede mand. Så snart det gryede ad dag, kiggede den induna, der havde anførslen over Umcityu'erne, ud under det skjold, han havde dækket sit legeme med, og gennem den tætte tåge så han en stor mand stå foran sig, kun klædt i en moocha – en udmagret mand med forvildede øjne og med en råt tilhugget kølle i hånden.

Da han talte til denne mand, fik han intet svar, han lænede sig kun til sin kølle og så fra venstre til højre langs ned ad de utallige skjoldes række.

"Hvem er denne *silwana* (vilde skabning)?" spurgte den forundrede induna sine høvedsmænd.

Høvedsmændene stirrede på vandreren, og en af dem svarede: "Dette er Nahoon-ka-Zamba, det er Zambas søn, der for ikke længe siden var høvedsmand i dette regiment. Hans fæstemø Nanea, Umgonas datter blev på den Sortes befaling dræbt tillige med sin fader, og Nahoon blev vanvittig af sorg ved at se på det, for Himlens ild trængte ind i hans hjerne, og lige siden den tid har han vandret om som en vanvittig."

"Hvad vil du her, Nahoon-ka-Zamba?" spurgte indunaen.

Da talte Nahoon langsomt: "Mit regiment går ned for at øve krig mod den hvide mand, giv mig et skjold og et spyd, o, du kongens induna, at jeg kan kæmpe tillige med mit regiment; for jeg søger et ansigt i slaget."

Så gav de ham et skjold og et spyd, for de turde ikke bortjage en, hvis hjerne var antændt af Himlens ild.

Samme dag, da solen stod højt på himlen, begyndte kuglerne at falde tæt mellem Umcityu'ernes rækker. Da rejste de sorte krigere med de sorte fjerbuske og de sorte skjolde sig, det ene kompagni efter det andet, og efter dem rejste den hele vældige zuluhær sig og drog i tætte rækker i den største stilhed ned mod den skæbnedømte, engelske lejr – som en vandrende væg af spyd.

Kuglerne knaldede på deres skjolde, og granaterne rev lange rifter i deres tætte rækker, men de hverken standsede eller vaklede. Fremad til begge sider skød sig fløjene af de væbnede mænds slagorden og omsluttede lejren i en stålknugende omfavnelse, og først nu, da begge fløjene omtrent havde nået hinanden, brød zuluerne ud i deres krigsskrig, og med en brølen som et vandfald og en brusen som et uvejr, med en lyd som en billion biers summen, væltede *impiernes* brede slagorden, bølge efter bølge ned over de hvide mænd.

Med dem kom Umcityu'erne med deres sorte skjolde, og med dem kom Nahoon, Zambas søn. En kugle ramte ham i siden, men sprang bort fra hans ribben – han ænsede det ikke. En hvid mand faldt fra sin hest foran ham – han gennemborede ham ikke, for han søgte kun ét ansigt i slaget.

Han søgte – og til sidst fandt han. Der imellem vognene, hvor spyddene faldt tættest, der stod ved siden af sin hest og skydende skud på skud Sorte Hjerte, han, der havde voldt hans fæstemø Nanea døden. Tre soldater stod imellem dem; en af dem gennemborede Nahoon og to fejede han til side. Derefter styrtede han løs på Hadden.

Men den hvide mand så ham komme, og endog gennem vanviddets maske kendte han Nahoon igen, og han blev grebet af rædsel. Han kastede sin tomme riffel fra sig, for han havde ikke mere ammunition, sprang op på ponyen, som han havde gjort hin dag, efter at han havde dræbt dens tidligere ejer Maputa, og jog sine sporer i dens sider.

Af sted sprængte den midt ind mellem de kæmpende, den sprang over de døde og gennembrød skjoldenes række; men efter den kom Nahoon i jævnt løb med hovedet dybt bøjet og langt fremstrakt og med spyddet slæbende efter sig – som en hund, når den har en buk i sigte, løb han.

Haddens første plan var at styre mod Rorkes Vadested, men et hastigt blik til venstre viste ham, at bjerget Undi her spærrede ham vejen, derfor flygtede han videre lige frem, og lod lykken råde. Efter fem minutters forløb var han over et højdedrag, og nu var der ikke mere af slaget at se. Da ti minutter var gået, var al lyd af det døet hen, for der blev kun affyret få skud under den skrækkelige flugt til "Flygtningenes Vadested", og assegaien gør ingen larm.

På sælsom vis trængte sig selv i dette øjeblik modsætningen mellem det rædselsfuldt blodige og lammende optrin, han lige havde forladt, og det fredelige landskab, han nu red hen over, med stor styrke ind på Hadden. Her sang fuglene, og kvæget græssede, her skinnede solen utilsløret af kanonrøgen, og det var kun højt oppe i den blå og stille luft, at den formørkedes af lange rækker af gribbe, der fra alle sider hastede mod Isandhlwanas slette.

Terrænet var meget ujævnt, og Haddens hest begyndte at blive træt. Han så sig tilbage – omtrent to hundrede meter bag

ved ham kom zuluen, mørk som døden, utrættelig som skæbnen. Han undersøgte pistolen i sit bælte, der var kun ét skud tilbage, alle de andre var affyret, og patrontasken var tom. Nå – én kugle måtte vel også være nok til den vilde; spørgsmålet var kun, om han skulle standse og bruge den nu? Nej, han kunne gerne skyde fejl eller kun såre sin fjende; han var jo til hest, medens fjenden var til fods, han måtte da let kunne slippe fra ham.

En stund forløb, og de plaskede tværs over et lille vandløb. Det forekom Hadden bekendt. Ja, nu så han det – det var jo den lille strøm, han plejede at bade i, mens han boede hos Naneas fader Umgona, og der på højen til højre lå hytterne eller rettere levningerne af dem, for de var blevet brændt af. Det var et mærkeligt tilfælde, at han netop nu skulle komme til dette sted, tænkte han. Han så igen tilbage efter Hadden, der syntes at læse hans tanker, for han truede med spyddet og pegede på den afbrændte kraal.

Af sted gik det nu med større fart, for her var terrænet mere jævnt, og til sin store glæde tabte han nu sin forfølger af syne. Men straks derefter kom der en strækning af klippegrund på et par kilometers bredde; og da den var passeret, og han skottede tilbage, så han, at Nahoon nu atter var ham lige så nær som fra begyndelsen.

Hesten var næsten helt udaset, men Hadden sporede den blindt fremad – hvorhen, det vidste han ikke. Nu red han tværs over en strimmel græsjord, og foran sig hørte han en flods brusen, medens der til venstre for ham hævede sig en stejl bred. Straks derefter bøjede græsjordsstrimlen ind mod flodbredden,

og der, ikke tyve meter fra ham, lå en kafferhytte lige ude ved den bratte brink.

Han stirrede på den – ja, det var den forbandede *inyanga*'s, Biens hytte, og ude ved gærdet, der gik omkring den, stod ingen anden end Bien selv.

Ved synet af hende vaklede den udmattede hest, snublede, faldt og blev liggende og gispede. Hadden blev slynget af sadlen, men blev stående på benene.

"Ak, Sorte Hjerte, er det dig? Hvad nyt fra slaget, Sorte Hjerte?" råbte Bien med spottende stemme.

"Hjælp mig, moder, jeg bliver forfulgt," gispede han.

"Hvad gør så det, Sorte Hjerte, det er jo kun af én træt mand. Bliv dog stående og byd ham trods; for nu er jo Sorte Hjerte og Hvide Hjerte sammen igen. Hvad! Du vil ikke – nå, så af sted til skoven da, og søg tilflugt hos de døde, som vente dig der. Sig mig, sig mig, var det Naneas ansigt, jeg så under vandene for en tid siden? Godt! bring hende min hilsen, når du møder hende i de dødes hus."

Hadden så ned i floden; den var stærkt opsvulmet. Han kunne ikke svømme over den, og derfor løb han, fulgt på vej af spåkvindens onde latter, videre over mod skoven. Efter ham kom Nahoon med tungen hængende ud af munden, som ulven, der forfølger bukken.

Nu var han kommet ind i skovens skygge; men han vedblev endnu at styrte fremad og fulgte flodbredden, indtil han endelig tabte vejret. Så stod han stille i udkanten af en lille åben plads, på hvis anden side der stod et meget tykt banantræ.

Nahoon var længere end et spydkast fra ham, derfor fik han tid til at trække sin pistol frem og gøre sig rede.

"Holdt, Nahoon!" råbte han, som han en gang før havde råbt i denne skov, "jeg vil tale med dig."

Zuluen hørte hans røst og adlød.

"Hør," sagde Hadden, "vi har løbet et langt væddeløb og kæmpet en lang kamp, du og jeg, og vi er dog begge i live. Men hvis du løber videre, da vil en af os snart dø; og det vil blive dig, Nahoon, for jeg har våben, og som du ved, rammer jeg sikkert. Hvad siger du til det?"

Nahoon svarede ikke, men blev stående stille ved randen af den åbne plads, med de vilde og stirrende øjne fæstet på den hvide mands ansigt; og han trak vejret i tunge gisp.

"Vil du lade mig gå, hvis jeg lader dig gå!" spurgte Hadden igen; "jeg ved, hvorfor du hader mig; men det skete kan nu engang ikke gøres ugjort, ej heller kan de døde komme til live igen."

Endnu svarede Nahoon ikke, og hans tavshed var mere ildevarslende og knugende end noget ord kunne være, ingen udtalt fordømmelse kunne have været så frygtelig i Haddens øren. Han svarede ikke, men han løftede sin assegai og vaklede hen mod sin fjende.

Da han var kommet ham på fem skridts afstand sigtede Hadden på ham og fyrede. Nahoon sprang til side; men kuglen ramte ham alligevel, for hans højre arm sank ned, og det spyd, han holdt i den, blev med et svagt kast slynget hen over den hvide mands hoved. Men tavs og stille som hele tiden, gik zuluen dog frem og greb ham i halsen med venstre hånd.

En tid kæmpede de med fortvivlelsens raseri og svajede hid og did; men Hadden var uskadt, medens Nahoon var blevet såret to gange og kun havde én uskadt arm at kæmpe med. Til

sidst blev han da også kastet til jorden af den hvide mands jernnæver, og han kunne ikke rejse sig igen.

"Nu vil vi gøre en ende på dette," mumlede Hadden med vild glæde, hvorefter han vendte sig for at søge efter assegaien. Men han vaklede langsomt tilbage, og stirrede, som om hans øjne skulle springe ud af deres huler. For dér foran ham, endnu iført den hvide kåbe og med spyddet i hånden stod Naneas genfærd!

"Tænk på det," sagde han ved sig selv, idet han dunkelt mindedes *inyanga*'ens ord, "når du står ansigt til ansigt med den dødes genfærd i dødens hjem!"

Der hørtes et skrig og sås et blink af stål. Det brede sværd blev igen slynget imod ham, og denne gang borede det sig ind i hans bryst. Han vaklede og faldt, og snart greb Sorte Hjerte den store belønning, som Biens ord havde lovet ham.

"Nahoon, Nahoon," mumlede en blid stemme, "vågn op, det er intet genfærd, men mig – Nanea – mig, din levende hustru, hvem min *ehlose* (skytsånd) har forundt at frelse dig."

Da Nahoon hørte dette, åbnede han øjnene og stirrede på hende, og lidt efter lidt veg hans vanvid fra ham.

"Velkommen, viv," sagde han til sidst med svag stemme; "nu vil jeg leve, siden døden har bragt dig tilbage til mig i de dødes hjem."

Nu er Nahoon en af den engelske regerings indunaer i Zululand, og mange børn leger om hans kraal. Det var fra ingen anden end hans viv, Naneas læber, fortælleren hørte den historie, som her er gengivet.

Også Bien lever endnu og udøver så megen trolddom, som hun under den hvide mands herredømme drister sig til. På en af hendes sorte fingre funkler en gylden ring, der er formet som en slange med rubinøjne, og af dette smykke er Bien meget stolt.

Om "Sort hjerte og hvidt hjerte"

Forfatter: Henry Rider Haggard (1856-1925).
Org.udgave: *Black Heart and White Heart; a Zulu Idyll*, i *The African Review*, London 1896.
Denne udgave efter: H. Rider Haggard: *Sort Hjerte og hvidt Hjerte*. Autoriseret Oversættelse ved P. Jerndorff-Jessen. Jydsk Forlags-Forretning, Aarhus 1900.
Oversætter: P. Jerndorff-Jessen (1853-1942).
Redigeret af: Kim N. Jensen
Forside: Efter illustration af Charles H. M. Kerr (1858-1907): "*Black Heart, you seem to have won the day*" fra en udgave på forlaget Longmans, Green, and Co., London 1900.

ISBN 978-87-7628-295-0
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-557-0 (Ølstykke 2017).

© 2026 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1:

Sompsen: Sir eophilus Shepstone (1817-1893), britisk-afrikansk statsmand, der var ansvarlig for annekteringen af Transvaal.

Note 2:

Danseskjold: Lille skjold, der bruges til pynt.

Note 3:

Moocha: Et kort lændeskørt

Note 4:

Keshla: "Ringet mand". Ringen er af gummi, poleret med fedt og sammenklæbet med håret. Den er et udmærkelsestegn blandt zuluerne.

Note 5:

Lobola: Fæstegave

Note 6:

Sigodhla: Huset, hvor kongens kvinder bor.

Note 7:

Mouti: Medicin

Note 8:

Maboons: Boernes

Note 9:

Umlungu: Hvide mand.

Note 10:

Muntumpofu: Gule mand

Note 11:

Saltede: Okser, der ved indpodning (vaccination) er gjort uimodtagelige for sydafrikanske kvægsygdomme. *Ovs. anm.*